

PROTECCIÓN SOCIAL

12

María Bastida Domínguez

Profesora contratada doutora no Departamento de Organización de Empresas e Comercialización na Universidade de Santiago de Compostela

Santiago Lago Peñas

Catedrático de Economía e director do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Alberto Vaquero García

Profesor titular de Economía Aplicada e membro do grupo de investigación GEN da Universidade e Vigo

Índice

CAPÍTULO 12. PROTECCIÓN SOCIAL.....	5
12.1. Introducción.....	5
12.2. A protección social na Unión Europea. Análise xeral.....	6
12.3. Pensións contributivas da seguridade social: aspectos xerais.....	7
12.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema	17
12.4.1. Pensións de xubilación	17
12.4.2. Pensións de invalidez permanente	18
12.4.3. Pensións de viuvez	20
12.4.4. Pensións de orfandade.....	21
12.4.5. Pensións en favor de familiares	22
12.5. Outras prestacións	24
12.5.1. Prestacións de incapacidade temporal	24
12.5.2. Prestacións de maternidade, paternidade e por nacemento e coidado por fillos e fillas	24
12.5.3. Prestacións familiares por filla/fillo a cargo.....	25
12.5.4. Prestacións por desemprego.....	26
12.6. Pensións de carácter non contributivo e asistencial.....	27
12.7. Dependencia	32

Capítulo 12. PROTECCIÓN SOCIAL

12.1. Introducción

Os sistemas de protección social posibilitan a cobertura ante continxencias como a inestabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade ou morte (viuvez e orfandade). Nos Estados modernos, ademais, son un importante instrumento económico e social que permite a redistribución das rendas. En España temos, dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social, que conforman a vertente contributiva do sistema. Doutra, a denominada cobertura asistencial, configurada polas pensións non contributivas da Seguridade Social, a renda de integración social (RISGA), as prestacións derivadas da Lei de integración social dos discapacitados (LISMI) e aquelas establecidas na Lei da dependencia. Así mesmo, en 2020 dáse un paso importante neste eido coa aprobación e aplicación dun ingreso mínimo vital a nivel nacional.¹

En materia de pensións houbo cambios substanciais nos últimos anos. O máis importante foi o aprobado coa Lei 27/2011, do 1 de agosto, sobre actualización, adecuación e modernización do sistema de Seguridade Social. Esta normativa foi modificada polo Real decreto lei 5/2013, do 15 de marzo, de medidas para favorecer a continuidade da vida laboral das persoas traballadoras de maior idade e promover o envellecemento activo.

Dende aquela, estase a incrementar de xeito progresivo a idade de xubilación dende os 65 anos ata os 67 en 2027. O período de cómputo para a pensión pasa dos 15 aos 25 anos en 2022, aínda que se mantén 15 anos como mínimo de anos cotizados para ter dereito a unha pensión contributiva. Ademais, abandónase a actualización automática das pensións, optando por un sistema que considera a actualización en función dos ingresos e gastos do sistema, o denominado factor de revalorización anual².

¹ Na nómina de marzo de 2021 do ingreso mínimo vital hai 203.000 fogares nos que viven 565.000 persoas. De media en cada fogar beneficiario percibiranse 460 euros. Entre xullo de 2020 e marzo de 2021 pagáronse por este concepto 920 millóns de euros.

² Esta previsto que para finais de 2022 se poña en marcha o que o Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións denomina como novo marco de adecuación ás novas carreiras profesionais do período de cómputo, que busca unha prolongación dese período. Tamén esta previsto para ese momento a substitución do factor de sostibilidade por un factor de equidade interxeneracional. Así mesmo, está prevista a modificación do complemento por maternidade e está en proceso a separación de fontes de financiamento da Seguridade Social que culminará en 2023.

12.2. A protección social na Unión Europea. Análise xeral

Iníciase este capítulo analizando as grandes cifras de ingresos e gastos en protección social nos países da UE entre 2000 e 2018 (último dato dispoñible ao peche deste informe), a partir do sistema SEEPROS da Oficina Estatística da UE (Eurostat).

Nos cadros 12.1 e 12.2 sintetízase a evolución dos ingresos e gastos do total das funcións da protección social en relación co PIB, na UE28, UE27 e UE15 e por países. Comezando cos ingresos, España presenta oscilacións anuais tras o forte incremento das contías de 2009 respecto a 2008 (máis de tres puntos), fundamentalmente pola caída do denominador como consecuencia da chamada Gran Recesión. Dende 2013 comeza a decrecer, ata chegar ao 22,4% en 2018. En 2018, a diferenza entre España e a UE27 é de 6,7 puntos (7,6 puntos respecto a UE15).

No que atinxe aos gastos, España en 2018 está 4,9 puntos por baixo da media de UE15 e a 4,4 da UE27. As medidas de axuste pola crise (sobre todo en 2007 e 2008) inflúen nas dotacións para a protección social de todos os países da UE. En 2018 España dota o 23,5% do seu PIB para a protección social, unha décima menos que en 2017.

Cadro 12.1

Ingresos de protección social sobre o PIB na UE. 2000-2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
UE27	s/d	27,4	29,5	29,4	29,1	29,6	29,9	29,8	29,4	29,4	29,2	29,1							
UE28	s/d	28,1	30,1	29,6	29,8	30,3	30,4	30,1	30,0	29,6	29,2	29,0							
UE15	26,9	26,7	27,0	27,5	27,5	27,5	27,2	28,5	29,0	31,0	30,5	30,8	31,3	31,4	31,1	31,0	30,5	30,2	30,0
Bélxica	27,0	27,0	28,0	27,8	28,4	27,5	27,4	27,2	28,6	30,0	30,2	30,4	30,4	30,7	30,4	29,9	29,1	29,5	29,2
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	15,0	14,0	14,2	15,7	17,7	17,6	17,5	17,7	19,2	20,1	19,0	18,4	18,3	18,1
Rep. Checa	17,7	17,6	18,2	18,2	17,6	17,8	17,9	18,4	18,4	19,8	20,0	20,1	20,3	20,7	20,3	19,5	19,3	19,3	19,9
Dinamarca	31,4	32,5	32,7	34,4	33,7	33,6	32,1	35,7	35,9	39,6	38,6	37,2	37,3	38,5	36,1	38,0	36,5	35,6	36,1
Alemaña	30,1	29,6	30,1	30,7	30,2	29,9	29,3	28,6	29,2	32,1	32,0	31,1	31,3	31,1	30,8	31,1	31,4	31,5	31,6
Estonia	13,6	12,8	12,4	12,3	12,7	12,2	11,8	11,7	14,4	18,5	17,2	15,4	14,7	14,4	14,4	15,7	16,0	15,6	15,9
Irlanda	17,6	18,2	18,2	18,7	19,1	19,3	19,5	20,5	23,0	25,5	27,1	25,9	25,2	24,3	22,2	16,8	16,8	16,3	15,9
Grecia	19,8	19,9	20,0	20,2	21,0	21,8	22,0	22,8	23,8	26,4	26,7	27,4	26,6	26,6	25,9	25,9	26,5	27,0	27,8
España	20,9	20,7	21,6	21,2	21,3	21,6	21,7	21,8	22,6	25,5	24,9	25,3	24,8	25,2	24,6	23,7	22,4	22,5	22,4
Francia	29,7	30,3	30,6	30,6	30,4	30,7	30,9	30,8	31,6	32,7	32,2	32,6	33,5	34,0	34,3	34,1	34,3	34,3	34,2
Croacia	s/d	20,3	22,5	22,7	22,4	23,1	23,0	23,4	23,4	23,4	23,1	23,2							
Italia	24,4	24,5	24,9	24,5	25,6	25,6	25,9	26,2	26,8	28,4	29,0	28,6	29,5	30,3	30,6	30,4	30,1	29,6	29,7
Chipre	17,3	17,5	18,1	20,4	19,3	20,1	20,5	20,3	19,7	22,4	22,3	22,5	27,3	21,0	21,1	21,2	21,3	20,9	20,4
Letonia	15,4	14,6	13,9	13,5	13,1	13,1	13,3	12,8	13,2	16,8	18,2	15,4	14,3	14,6	14,6	15,0	15,1	14,8	15,4
Lituania	15,8	14,8	14,2	13,8	14,5	14,5	15,2	15,6	16,9	18,3	16,3	15,1	14,4	14,3	14,9	15,9	16,8	16,5	16,9
Luxemburgo	20,8	22,8	22,7	23,6	23,1	23,2	22,4	21,8	23,7	25,6	24,5	23,4	25,8	25,3	26,1	24,1	24,0	24,2	23,1
Hungría	19,9	19,8	20,4	20,3	20,1	20,9	23,2	23,7	24,0	27,0	25,1	21,2	20,8	21,3	20,3	19,1	18,6	17,8	17,2
Malta	16,5	17,2	17,4	17,2	17,7	17,6	17,7	17,7	17,9	19,3	18,9	18,8	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,7	15,4
Holanda	30,7	27,6	28,4	29,9	30,3	29,9	29,2	29,3	30,1	31,0	31,0	32,2	33,8	33,6	33,9	33,3	33,5	33,2	33,2
Austria	27,8	28,0	28,1	28,4	27,9	27,6	27,2	26,6	27,2	28,9	29,0	28,6	29,0	29,5	29,6	29,5	29,4	29,0	28,9
Polonia	19,8	21,4	21,4	21,1	20,2	20,3	20,1	19,1	19,2	19,6	18,8	18,8	18,3	19,8	19,3	19,7	20,8	20,4	19,7
Portugal	20,2	20,5	21,9	22,7	24,6	24,9	24,8	24,2	24,6	26,7	26,7	26,9	27,0	28,2	27,6	26,8	26,7	26,4	25,6
Romanía	13,9	12,6	13,9	13,7	12,9	13,2	12,5	12,5	12,6	14,2	15,4	15,5	15,1	14,8	14,9	14,9	15,3	15,3	15,2
Eslovenia	23,3	23,5	23,7	23,3	22,9	23,0	22,2	21,4	21,6	24,1	24,2	24,3	24,6	24,6	24,2	23,4	22,8	22,3	22,0
Eslovaquia	19,0	18,9	19,1	18,0	17,0	16,8	17,6	17,3	17,3	19,7	19,8	19,3	19,4	18,8	19,4	18,6	19,2	19,3	18,3
Finlandia	27,5	27,6	28,2	28,4	28,4	28,5	28,8	27,8	28,7	31,5	31,7	31,1	32,1	32,6	33,1	32,6	32,6	31,2	30,8
Suecia	32,5	33,1	33,2	34,6	34,2	33,6	32,3	32,6	31,9	32,6	31,4	30,3	31,4	31,5	31,3	31,0	31,9	30,7	30,9
Reino Unido	23,9	23,9	23,3	24,8	24,8	25,0	24,7	31,8	31,6	34,1	30,9	33,8	34,1	32,9	31,9	32,5	30,5	29,5	28,6

Alguns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.
s/d: sen datos.
Fonte : Eurostat.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.2

Gastos de protección social sobre o PIB na UE 2000-2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
UE27	s/d	26,0	28,8	28,6	28,3	28,7	29,1	28,9	28,6	28,5	28,1	27,9							
UE28	s/d	26,0	28,7	28,6	28,3	28,7	28,9	28,6	28,3	28,0	27,8	27,5							
UE15	25,5	25,6	25,9	26,7	26,6	26,7	26,5	25,9	26,7	29,5	29,4	29,1	29,5	29,8	29,5	29,2	28,9	28,7	28,4
Bélxica	25,2	26,0	26,4	27,1	27,1	26,9	26,7	26,3	27,9	30,2	29,6	29,9	29,7	30,0	30,0	29,8	29,2	28,9	28,7
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	14,6	13,8	13,4	14,7	16,1	17,1	16,5	16,5	17,6	18,4	17,7	17,4	16,9	16,9
Rep. Checa	17,9	17,7	18,5	18,5	17,7	17,9	17,5	17,5	17,8	20,0	19,9	19,9	20,3	20,0	19,5	18,8	18,8	18,3	18,5
Dinamarca	28,1	28,5	28,9	30,1	29,9	29,5	28,4	30,4	30,4	34,3	34,0	33,5	33,6	34,5	34,4	33,7	32,5	31,9	31,4
Alemaña	28,8	28,8	29,5	29,9	29,1	29,0	27,8	26,9	27,3	30,8	30,0	28,8	28,9	29,2	29,1	29,4	29,6	29,6	29,6
Estonia	13,8	13,0	12,6	12,5	12,9	12,4	12,0	11,9	14,6	18,7	17,4	15,5	14,9	14,8	14,8	16,0	16,4	16,0	16,4
Irlanda	14,9	15,5	16,0	16,3	16,9	16,9	17,2	17,7	20,4	24,2	25,1	24,5	23,9	22,9	21,0	16,0	15,8	14,8	14,2
Grecia	18,1	18,5	18,5	18,6	18,9	20,4	20,6	21,3	22,8	24,8	26,1	27,8	28,5	26,6	26,2	26,2	26,5	25,6	25,3
España	19,5	19,1	19,5	19,8	19,9	20,2	20,1	20,4	21,6	24,7	24,8	25,5	25,7	26,0	25,5	24,7	23,8	23,4	23,5
Francia	28,9	29,2	29,8	30,5	30,6	30,7	30,7	30,4	30,8	33,2	33,2	33,0	33,8	34,2	34,5	34,3	34,3	34,0	33,7
Croacia	s/d	18,8	21,0	21,2	21,0	21,6	21,3	21,8	21,8	21,9	21,5	21,6							
Italia	23,7	23,9	24,3	24,7	24,9	25,2	25,5	25,6	26,6	28,7	28,7	28,4	29,1	29,7	29,8	29,7	29,2	28,9	28,8
Chipre	13,7	13,8	14,9	16,7	16,4	16,6	16,7	16,4	17,6	19,1	18,7	20,1	20,9	23,0	20,2	20,0	19,4	18,5	18,1
Letonia	15,3	14,5	13,8	13,3	12,6	12,2	11,9	10,6	12,1	16,7	18,2	15,3	14,2	14,6	14,5	14,8	15,0	14,8	15,2
Lituania	15,7	14,7	14,0	13,4	13,4	13,2	13,3	14,3	15,9	21,0	19,1	17,0	16,3	15,4	15,3	15,7	15,4	15,1	15,8
Luxemburgo	18,7	19,8	20,6	21,8	21,9	21,9	20,5	19,5	20,9	23,4	22,5	21,8	22,7	23,1	22,5	22,1	21,3	21,9	22,6
Hungría	19,6	19,1	20,1	20,9	20,4	21,4	21,9	22,1	22,3	22,7	22,4	21,5	21,2	20,7	19,7	19,0	18,8	18,2	17,4
Malta	16,5	17,2	17,4	17,2	17,7	17,6	17,7	17,7	18,0	19,3	18,9	18,8	18,7	18,3	17,8	16,4	16,4	15,7	15,4
Holanda	24,2	24,0	25,1	26,0	25,9	25,5	26,3	25,9	26,1	29,0	29,3	29,9	30,6	30,8	30,6	29,9	29,5	29,3	28,9
Austria	27,9	27,9	28,2	28,7	28,3	28,0	27,5	27,0	27,6	29,6	29,6	28,8	29,2	29,6	29,8	29,9	29,9	29,4	29,2
Polonia	19,6	20,9	21,0	20,9	20,3	20,0	19,7	18,4	19,4	20,3	19,7	18,7	18,9	19,7	19,4	19,4	21,0	20,2	19,7
Portugal	20,7	21,7	22,5	22,8	23,4	23,8	23,7	23,0	23,4	25,8	25,8	25,8	26,4	27,6	26,9	25,7	25,1	24,6	24,0
Romanía	13,1	12,8	13,5	13,4	13,0	13,5	12,9	13,3	13,7	16,2	17,5	16,6	15,5	14,9	14,7	14,6	14,6	14,8	15,0
Eslovenia	23,8	23,9	24,0	23,3	22,9	22,7	22,4	21,0	21,0	23,7	24,4	24,4	24,7	24,6	23,9	23,8	23,2	22,6	22,0
Eslovaquia	19,1	18,7	18,8	18,0	16,8	16,1	16,0	15,7	15,7	18,4	18,1	17,7	17,8	18,2	18,4	18,0	18,4	18,2	18,0
Finlandia	24,3	24,1	24,9	25,5	25,6	25,5	25,3	24,4	25,0	28,9	29,1	28,7	29,9	31,0	31,7	31,8	31,6	30,6	30,1
Suecia	28,0	28,4	29,3	30,1	29,5	29,2	28,4	27,2	27,7	29,8	28,3	27,9	29,0	29,8	29,3	29,0	29,4	28,7	28,3
Reino Unido	23,3	23,8	23,0	25,1	25,4	26,1	26,1	24,7	25,5	28,2	28,5	28,6	28,6	28,0	27,2	27,3	25,9	26,3	25,7

Sen incluír gastos de funcionamento.

Alguns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos.

Fonte : Eurostat.

12.3. Pensións contributivas da seguridade social: aspectos xerais

Galicia é unha das CC.AA. cunha maior porcentaxe de pensionistas (cadro 12.3). Dende 2012 o número de pensionistas en Galicia supón unha porcentaxe preto do 8% do total, situándose en 2020 no 7,8%. Isto é unha ratio moi superior á participación da poboación galega no total do Estado (5,7%). En relación coa contía percibida, a pensión media en Galicia entre 2010 e 2020 incrementouse en 214,1 euros, mentres que a suba na media do Estado foi de 238,48 euros.

Capítulo 12. Protección social

Cadro 12.3

Evolución das pensións do sistema da Seguridade Social. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2006-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Nº	161.300	100.700	88.400	130.800	481.200	5.396.600
Pensión media	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54	171,52
1990						
Nº	189.100	111.800	98.500	125.900	525.300	6.102.100
Pensión media	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09	267,23
2000						
Nº	243.300	124.200	109.800	190.100	667.400	7.598.900
Pensión media	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06	471,30
2006						
Nº	260.256	122.267	109.531	205.444	697.498	8.165.336
Pensión media	565,82	480,39	471,96	562,39	535,10	641,86
2007						
Nº	263.032	121.961	109.261	208.191	702.445	8.273.939
Pensión media	594,13	504,06	495,64	590,83	562,19	673,69
2008						
Nº	266.666	121.635	109.016	211.222	708.539	8.390.796
Pensión media	634,15	537,10	529,46	631,98	600,73	719,68
2009						
Nº	270.228	121.116	109.084	214.494	714.922	8.531.935
Pensión media	664,93	562,30	553,95	662,39	629,85	754,06
2010						
Nº	273.418	120.690	109.113	217.770	720.992	8.671.018
Pensión media	688,68	580,52	571,20	685,66	651,88	779,49
2011						
Nº	276.696	120.482	109.133	221.241	727.552	8.805.164
Pensión media	711,85	598,94	588,87	709,95	674,13	804,96
2012						
Nº	279.809	119.822	108.911	224.175	732.717	8.919.997
Pensión media	734,39	618,76	606,79	733,62	696,28	829,79
2013						
Nº	283.282	119.700	108.932	227.200	739.114	9.065.830
Pensión media	759,44	639,57	626,24	759,18	720,32	856,37
2014						
Nº	286.603	119.553	109.308	230.567	746.031	9.201.080
Pensión media	773,99	650,92	636,22	773,47	733,92	871,01
2015						
Nº	289.275	118.995	109.191	233.266	750.727	9.304.555
Pensión media	788,85	662,99	646,93	788,28	748,08	886,80
2016						
Nº	291.929	118.313	109.096	235.533	754.873	9.409.174
Pensión media	804,34	675,47	657,63	803,39	762,64	903,56
2017						
Nº	294.307	117.516	108.946	237.939	758.708	9.514.801
Pensión media	819,71	689,69	670,25	818,44	777,71	920,60
2018						
Nº	296.378	116.989	108.629	239.966	761.963	9.622.519
Pensión media	842,08	710,17	689,70	840,61	799,64	944,69
2019						
Nº	298.826	116.400	108.301	242.931	767.634	9.801.379
Pensión media	884,44	753,55	732,09	886,12	845,90	995,76
2020						
Nº	300.098	115.459	107.066	243.469	766.272	9.809.019
Pensión Media	910,30	773,28	750,10	906,14	865,94	1.017,97

Elaboración propia.

Números redondeados en centos, anos 1985, 1990 e 2000. Medias anuais.

Pensión n media en euros, a decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Relación activos-pasivos

A relación activos-pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un indicador do fluxo traballo-prestacións públicas e de sostibilidade financeira do sistema. No cadro 12.4 inclúense os datos a nivel provincial, galego e para o conxunto do Estado.

Analizando a situación para Galicia, a relación entre persoas activas-pasivas na Seguridade Social non para de caer dende 2010 (1,81), situándose en 2020 en 1,59. Ademais, a situación por provincias é moi distinta. As que sistematicamente presentan un peor comportamento son Ourense e Lugo. Para 2020, a ratio en Ourense era de 1,19 e en Lugo de 1,28. Este resultado contrasta co 1,77 de Pontevedra e o 1,71 da Coruña. A media estatal é de 2,32 (máis do dobre do resultado obtido para a provincia de Ourense).

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.4

**Relación de activos/pasivos na Seguridade Social.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2007-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985						
Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990						
Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
2000						
Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2007						
Activos	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
Pasivos	263,0	122,0	109,3	208,2	702,4	8.273,9
Proporción	1,69	1,09	1,02	1,84	1,52	2,31
2008						
Activos	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
Pasivos	266,7	121,6	109,0	211,2	708,5	8.390,8
Proporción	1,67	1,09	1,02	1,81	1,51	2,27
2009						
Activos	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,6	17.916,8
Pasivos	270,2	121,1	109,1	214,5	714,9	8.531,9
Proporción	1,60	1,07	0,99	1,68	1,44	2,10
2010						
Activos	544,9	161,0	142,8	455,8	1.304,4	23.364,6
Pasivos	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0	8.671,0
Proporción	1,99	1,33	1,31	2,09	1,81	2,69
2011						
Activos	551,1	161,8	144,8	458,7	1.316,6	23.434,1
Pasivos	276,7	120,5	109,1	221,2	727,6	8.805,2
Proporción	1,99	1,34	1,33	2,07	1,81	2,66
2012						
Activos	555,2	158,2	142,8	461,5	1.317,7	23.443,7
Pasivos	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7	8.920,0
Proporción	1,98	1,32	1,31	2,06	1,80	2,63
2013						
Activos	543,0	158,0	136,6	453,3	1.290,9	23.190,1
Pasivos	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1	9.065,8
Proporción	1,92	1,32	1,25	2,00	1,75	2,56
2014						
Activos	538,4	154,8	133,4	447,4	1.273,9	22.954,6
Pasivos	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0	9.201,1
Proporción	1,88	1,29	1,22	1,94	1,71	2,49
2015						
Activos	532,7	154,9	133,4	439,8	1.260,7	22.922,0
Pasivos	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7	9.304,6
Proporción	1,84	1,30	1,22	1,89	1,68	2,46
2016						
Activos	532,0	154,6	132,7	436,8	1.256,1	22.822,7
Pasivos	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9	9.409,2
Proporción	1,82	1,31	1,22	1,85	1,66	2,43
2017						
Activos	530,7	152,1	131,2	434,3	1.248,3	22.741,7
Pasivos	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7	9.514,8
Proporción	1,80	1,29	1,20	1,83	1,65	2,39
2018						
Activos	503,1	150,6	130,1	432,7	1.243,5	22.806,8
Pasivos	296,4	117,0	108,6	240,0	762,0	9.622,5
Proporción	1,70	1,29	1,20	1,80	1,63	2,37
2019						
Activos	531,0	147,8	128,5	433,7	1.241,1	23.027,1
Pasivos	298,8	116,4	108,3	242,9	767,6	9.801,4
Proporción	1,78	1,27	1,19	1,79	1,62	2,35
2020						
Activos	514,4	147,4	127,8	431,3	1.220,9	22.733,3
Pasivos	300,1	115,5	107,1	243,5	766,3	9.809,0
Proporción	1,71	1,28	1,19	1,77	1,59	2,32

Elaboración propia.

Número de persoas en miles. Medias anuais.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Altas iniciais e baixas

O cadro 12.5 reflicte as altas iniciais de pensións contributivas; e dicir, o número de prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluír as altas por traslado de provincias. O cadro 12.6 recolle as baixas por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ao cobro durante catro meses consecutivos.

En 1992, primeiro ano considerado, as altas das pensións de xubilación en Galicia superan amplamente ás baixas (18.327 fronte 13.160). En 1998 as baixas comezan a superar ás altas iniciais, reproducíndose este resultado con maior amplitude entre 2001 e 2006. En 2013, prodúcese un cambio: por vez primeira en moitos anos, as altas de pensións de xubilación superan as baixas en Galicia. Esta situación só permanece ata 2014, para logo invertirse. En 2020, último ano dispoñible, as baixas das pensións de xubilación en Galicia (22.880) superan as altas (18.165).

Neste ano, as baixas de pensións de viuvez (10.852), son netamente superiores en Galicia ás altas (9.849). As cifras de altas e baixas de orfandade e en favor de familiares nese mesmo ano son de 1.814 e 1.919, respectivamente.

No que atinxe ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas durante boa parte do período de análise (consecuencia da inclusión das persoas pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación), as baixas destas pensións experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes. En 2020 producíronse 6.229 altas e 1.733 baixas nesta categoría.

O número total das altas iniciais de pensións en 2020 (36.057) redúcese en Galicia respecto a 2019 (38.353). En España tamén redúcese, dende as 559.590 en 2019 as 531.843 en 2020 .

Ourense é a provincia onde se acusa máis a diferenza entre altas e baixas en 2020: 4.712 altas e 5.801 baixas. A segunda é Lugo (5.276 altas e 6.329 baixas). Na provincia de A Coruña (14.063 altas fronte a 13.939 baixas) e Pontevedra (12.006 altas e 11.315 baixas) a relación garda un certo equilibrio.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.5

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias.

Galicia/España. 1992/2010-2020⁽¹⁾

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación						
1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.327	224.138
2010	8.058	2.465	2.397	6.734	19.654	288.172
2011	8.412	2.494	2.729	7.323	20.958	286.143
2012	8.907	2.453	2.615	7.341	21.316	308.400
2013	9.162	2.741	2.777	7.770	22.450	314.204
2014	9.045	2.662	2.649	7.399	21.755	298.496
2015	8.761	2.557	2.488	7.005	20.811	289.721
2016	8.710	2.507	2.457	7.019	20.693	307.511
2017	8.646	1.659	2.486	7.050	19.841	309.709
2018	8.995	2.676	2.610	7.404	21.685	328.159
2019	8.235	2.506	2.314	6.565	19.620	303.394
2020	7.397	2.492	2.153	6.123	18.165	285.870
Invalidez						
1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
2010	2.798	1.013	1.002	2.762	7.575	90.949
2011	2.651	1.083	958	2.460	7.152	86.851
2012	2.541	1.111	951	2.109	6.712	84.136
2013	2.371	1.124	969	1.882	6.346	79.481
2014	2.035	1.205	1.123	1.782	6.145	81.573
2015	2.444	1.105	1.149	2.197	6.895	86.957
2016	2.521	958	1.206	2.380	7.065	89.674
2017	2.747	1.218	1.268	2.222	7.455	92.983
2018	2.517	1.052	1.106	2.038	6.713	91.532
2019	2.347	1.009	1.229	1.955	6.540	92.741
2020	2.167	972	894	2.196	6.229	77.417
Viuvez						
1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
2010	3.862	1.712	1.515	2.981	10.070	127.439
2011	4.049	1.644	1.550	3.205	10.448	128.883
2012	4.017	1.633	1.533	3.221	10.404	131.978
2013	4.045	1.694	1.559	3.087	10.385	129.610
2014	4.166	1.697	1.443	3.027	10.333	129.705
2015	4.208	1.646	1.500	3.108	10.462	132.581
2016	4.151	1.669	1.373	3.146	10.339	130.831
2017	4.122	1.597	1.453	3.239	10.411	131.667
2018	4.283	1.583	1.444	3.211	10.521	135.000
2019	4.003	1.512	1.419	3.126	10.060	132.114
2020	3.838	1.551	1.453	3.007	9.849	140.362
Orfandade e en favor de familiares						
1992	693	262	254	733	1.942	22.864
2010	720	297	243	690	1.950	27.538
2011	763	293	248	692	1.996	27.935
2012	794	262	281	687	2.024	29.984
2013	843	296	253	734	2.126	30.977
2014	937	276	236	785	2.234	32.669
2015	925	248	281	852	2.306	32.635
2016	860	306	261	792	2.219	32.743
2017	857	327	227	842	2.253	32.004
2018	804	319	265	736	2.124	31.595
2019	860	248	262	763	2.133	31.341
2020	661	261	212	680	1.814	28.194
Total						
1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
2010	15.438	5.487	5.157	13.167	39.249	534.098
2011	15.875	5.514	5.485	13.680	40.554	529.812
2012	16.259	5.459	5.380	13.358	40.456	554.498
2013	16.421	5.855	5.558	13.473	41.307	554.172
2014	16.183	5.840	5.451	12.993	40.467	542.443
2015	16.338	5.556	5.418	13.162	40.474	541.894
2016	16.278	5.440	5.297	13.337	40.352	560.759
2017	16.372	5.801	5.434	13.353	40.960	566.363
2018	16.599	5.721	5.425	13.389	41.134	586.286
2019	15.445	5.275	5.224	12.409	38.353	559.590
2020	14.063	5.276	4.712	12.006	36.057	531.843

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións

Capítulo 12. Protección social

Cadro 12.6

**Baixas de pensións contributivas. Por provincias.
Galicia/España. 1992/2010-2020⁽¹⁾**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación						
1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
2010	7.580	3.756	3.443	6.287	21.066	240.624
2011	7.721	3.764	3.471	6.451	21.407	245.951
2012	7.986	3.919	3.584	6.833	22.322	259.530
2013	8.285	3.950	3.452	6.600	22.287	256.718
2014	8.127	3.791	3.268	6.331	21.517	257.207
2015	8.805	4.175	3.630	6.892	23.502	277.366
2016	8.404	4.071	3.393	6.696	22.564	263.878
2017	8.432	4.003	3.332	6.756	22.523	268.294
2018	8.621	3.869	3.352	6.871	22.713	270.651
2019	8.285	3.758	3.330	6.617	21.990	267.547
2020	8.533	3.909	3.582	6.856	22.880	310.598
Invalidez						
1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
2010	894	227	257	713	2.091	29.367
2011	931	248	236	894	2.309	29.241
2012	942	229	216	891	2.278	30.281
2013	799	255	216	784	2.054	29.060
2014	926	271	204	791	2.192	29.146
2015	896	281	275	757	2.209	29.023
2016	909	270	217	786	2.182	27.998
2017	929	267	238	814	2.248	28.478
2018	841	231	241	742	2.055	28.631
2019	747	243	209	761	1.960	28.345
2020	626	260	209	638	1.733	26.777
Viuvez						
1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
2010	3.362	1.586	1.454	2.453	8.855	107.754
2011	3.278	1.695	1.480	2.518	8.971	110.629
2012	3.466	1.778	1.571	2.787	9.602	119.878
2013	3.599	1.679	1.489	2.631	9.398	115.345
2014	3.652	1.699	1.438	2.621	9.410	118.333
2015	4.028	1.934	1.695	3.092	10.749	134.287
2016	3.830	1.940	1.607	2.882	10.259	125.864
2017	3.864	1.953	1.572	2.856	10.245	130.298
2018	3.983	1.935	1.609	3.076	10.603	132.494
2019	3.912	1.766	1.643	3.076	10.397	129.805
2020	4.031	1.916	1.754	3.151	10.852	152.264
Orfandade e en favor de familiares						
1992	603	182	186	540	1.511	21.228
2010	727	239	186	633	1.785	22.578
2011	653	216	223	631	1.723	23.324
2012	321	105	124	250	800	8.784
2013	362	123	124	254	863	9.265
2014	318	113	108	253	792	9.207
2015	736	221	215	704	1.876	27.452
2016	852	207	261	804	2.124	29.124
2017	877	243	229	776	2.125	29.343
2018	847	234	257	744	2.082	28.311
2019	839	229	258	714	2.040	27.343
2020	749	244	256	670	1.919	28.294
Total						
1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
2010	12.563	5.808	5.340	10.086	33.797	400.323
2011	12.583	5.923	5.410	10.494	34.410	409.145
2012	12.715	6.031	5.495	10.761	35.002	418.473
2013	13.045	6.007	5.281	10.269	34.602	410.388
2014	13.023	5.874	5.018	9.996	33.911	413.893
2015	14.465	6.611	5.815	11.445	38.336	468.128
2016	13.995	6.488	5.478	11.168	37.129	446.864
2017	14.102	6.466	5.371	11.202	37.141	456.413
2018	14.292	6.269	5.459	11.433	37.453	460.087
2019	13.783	5.996	5.440	11.168	36.387	453.040
2020	13.939	6.329	5.801	11.315	37.384	517.924

Elaboración propia.

(1) Non incluídos os datos relativos ao réxime de traballadores/as do mar.

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: INSS.

Media das pensións

No cadro 12.7 aparece o número de pensións e o seu importe medio por CC.AA. Do total das e dos 9.782.300 pensionistas en España en 2020, Galicia (765.000), representa o 7,8%, unha porcentaxe que supera en máis de dous puntos a participación da poboación galega sobre o total estatal.

O cadro 12.8 resume a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma dende 1985. Dende este ano, no que a diferenza do importe da pensión media de Galicia respecto á media española era de 15,03 euros, ata os 151,39 euros de 2020, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía. De feito, Galicia é a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións ata o ano 2014, momento en que Extremadura ocupa este derradeiro lugar. En 2020 foi o 85,0% da media estatal. No País Vasco foi un 124,3% da media estatal. A baixa contía media das pensións galegas explícase significativamente polo peso que aínda teñen as pensións antigas do réxime especial agrario, de importe moito máis reducido que as do réxime xeral ou de autónomos (na actualidade xa están equiparadas). Neste senso cómpre recordar que o réxime especial agrario integrouse no réxime especial de traballadores autónomos para as persoas traballadoras por conta propia e no réxime xeral (para persoas traballadoras por conta allea) en 2008 e 2012, respectivamente.

Cadro 12.7

Pensións do sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/2000/2010-2020

	1990		2000		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
	Nº	Media ⁽¹⁾																										
Andalucía	938,0	252,8	1.199,3	437,4	1.379,3	715,7	1.399,9	736,8	1.417,6	757,4	1.443,0	778,8	1.468,7	789,4	1.486,7	800,4	1.505,2	813,1	1.526,1	826,6	1.546,0	846,6	1.568,2	867,6	1.581,7	887,6	1.581,7	905,2
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	280,9	807,8	283,9	835,5	286,3	863,8	289,7	892,9	292,6	909,9	294,4	928,3	296,6	947,8	299,0	967,4	301,7	994,8	304,4	1.043,9	304,3	1.065,5	304,3	1.065,5
Asturias	240,5	319,6	283,2	575,1	294,7	930,9	296,1	958,8	297,1	984,7	298,3	1.012,3	299,5	1.028,8	300,2	1.048,0	300,7	1.066,7	301,0	1.085,6	301,6	1.113,3	302,3	1.168,5	301,0	1.191,2	301,0	1.191,2
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	165,9	708,0	168,8	734,0	171,9	758,3	175,2	784,4	178,3	799,4	180,9	815,8	183,6	833,4	186,2	851,5	188,8	874,9	192,1	916,7	195,0	937,8	195,0	937,8
Canarias	151,4	288,7	201,3	444,5	253,9	732,2	260,9	755,2	267,9	777,7	275,7	801,0	283,7	811,7	291,5	823,1	299,6	835,4	308,2	848,1	316,3	867,7	325,2	908,6	332,1	926,1	332,1	926,1
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	130,7	811,2	132,0	837,9	133,0	863,5	134,3	891,4	135,5	909,1	136,2	927,1	137,4	946,7	138,7	966,7	139,8	993,9	141,3	1.044,1	141,8	1.067,5	141,8	1.067,5
Castela-A Mancha	257,4	286,3	312,4	433,4	340,4	728,5	344,7	751,2	348,0	775,0	352,9	798,8	357,6	809,6	360,9	821,7	364,1	834,9	367,2	849,4	370,4	870,7	374,0	914,1	374,0	914,1	374,0	914,1
Castela e León	479,3	283,4	561,9	455,4	586,8	757,9	589,9	782,7	592,1	808,6	596,4	836,1	600,6	851,9	603,1	869,1	605,6	887,2	608,2	905,4	611,2	930,7	614,3	978,8	612,7	1.001,7	612,7	1.001,7
Cataluña	1.071,4	270,1	1.335,1	484,3	1.550,7	803,8	1.578,4	831,0	1.602,1	857,0	1.630,0	885,2	1.651,6	901,0	1.668,6	918,4	1.685,3	937,0	1.701,6	956,0	1.717,1	981,1	1.734,8	1.026,9	1.734,8	1.026,9	1.734,8	1.026,9
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	879,8	715,3	895,6	739,0	909,2	762,5	923,8	787,7	937,8	802,1	947,6	816,9	958,0	832,3	968,1	848,0	979,2	870,0	992,3	912,5	1.000,4	931,8	931,8	1.000,4
Extremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	206,7	664,8	208,5	684,2	210,0	704,4	213,4	723,9	216,5	732,6	218,5	742,4	221,0	753,4	223,4	765,7	225,7	784,6	228,2	824,8	229,3	841,9	229,3	841,9
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	721,0	651,9	727,6	674,1	732,7	696,3	739,1	720,3	746,0	733,9	750,7	748,1	754,9	762,6	758,7	777,7	762,0	799,6	765,5	840,3	765,0	859,6	765,0	859,6
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	965,3	922,4	990,4	953,4	1.011,5	982,0	1.038,0	1.013,4	1.062,7	1.030,9	1.083,9	1.049,4	1.104,5	1.068,8	1.123,8	1.087,6	1.145,6	1.114,5	1.167,3	1.165,2	1.172,3	1.188,3	1.188,3	1.188,3
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	222,4	687,1	226,4	709,5	229,1	731,0	233,1	755,4	236,5	767,8	239,1	781,0	241,3	794,5	243,5	809,2	245,4	829,8	248,2	872,2	249,8	891,4	249,8	891,4
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	119,3	879,4	121,2	910,7	123,1	941,5	125,4	973,5	127,6	992,1	129,3	1.013,2	131,0	1.035,0	133,0	1.056,9	135,0	1.086,3	136,9	1.138,4	137,5	1.162,1	137,5	1.162,1
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	494,8	966,1	501,8	995,7	508,2	1.024,8	516,6	1.057,3	523,9	1.076,6	530,2	1.098,2	536,7	1.120,5	543,7	1.142,6	551,3	1.173,8	558,5	1.231,5	560,9	1.259,9	560,9	1.259,9
Á Ríoxa	48,0	256,8	56,6	452,1	63,6	744,6	64,3	769,7	64,9	794,7	65,7	821,9	66,5	839,5	67,0	857,6	67,6	876,4	68,3	894,9	69,0	921,1	69,8	967,9	70,2	990,6	70,2	990,6
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	11,0	288,6	13,8	504,0	14,8	801,3	15,0	820,4	15,1	838,9	15,4	856,6	15,6	864,4	15,8	874,9	16,0	886,9	16,2	898,8	16,4	920,6	16,7	969,6	16,8	994,2	16,8	994,2
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	8.671,0	779,5	8.805,2	805,0	8.920,0	829,8	9.065,8	856,4	9.201,1	871,0	9.304,6	886,8	9.409,2	903,6	9.514,8	920,6	9.622,5	944,7	9.740,1	990,5	9.782,3	1.011,0	1.011,0	1.011,0

Elaboración propia.

Números en milés. Medias anuais.

(1) Contía mensual. Medias anuais en euros.

Fonte: INSS.

Cadro 12.8

Evolución do importe medio das pensións do sistema da Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1985/1989/2000-2020

	1985	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
	Andalucía	159,87	222,37	437,54	461,60	490,45	504,65	530,81	561,90	592,91	621,84	663,13	693,53	715,64	736,82	757,4	778,8	789,4	800,4	813,1	826,6	846,6	867,6	887,6
Aragón	171,29	239,20	482,01	509,31	532,17	560,54	592,83	627,95	661,03	695,32	744,03	780,79	807,79	835,50	863,8	892,9	909,9	928,3	947,8	967,4	994,8	1.043,9	1.065,5	1.065,5
Asturias	200,74	284,28	575,17	606,27	628,19	661,45	700,04	738,74	777,87	814,61	865,70	903,27	930,86	958,82	984,7	1.012,3	1.028,8	1.048,0	1.066,7	1.085,6	1.113,3	1.168,5	1.191,2	1.191,2
Baleares	158,67	217,57	426,72	450,01	469,24	493,89	521,59	551,09	580,54	609,20	651,26	683,40	707,95	733,95	758,3	784,4	799,4	815,8	833,4	851,5	874,9	916,7	937,8	937,8
Canarias	164,68	229,59	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,26	602,80	632,63	675,82	708,27	732,16	755,20	777,7	801,0	811,7	823,1	835,4	848,1	867,7	908,6	926,1	926,1
Cantabria	174,29	243,41	486,82	515,40	537,14	566,34	599,92	633,82	666,31	700,28	748,52	784,35	811,17	837,86	863,5	891,4	909,1	927,1	946,7	966,7	993,9	1.044,1	1.067,5	1.067,5
Castela-A Mancha	161,67	225,38	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,63	590,52	622,51	667,79	702,46	728,49	751,23	775,0	798,8	809,6	821,7	834,9	849,4	870,7	914,1	937,8	937,8
Castela e León	164,68	230,19	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,26	620,11	651,26	696,06	731,42	757,87	782,69	808,6	836,1	851,9	869,1	887,2	905,4	870,7	914,1	1.001,7	1.001,7
Cataluña	171,89	239,20	484,42	511,83	535,33	564,48	597,71	630,94	661,52	694,25	742,80	777,76	803,81	830,96	857,0	885,2	901,0	918,4	937,0	956,0	981,1	1.026,9	1.048,6	1.048,6
C. Valenciana	155,66	216,36	432,13	456,73	476,17	501,13	528,99	559,34	586,98	616,45	658,93	691,18	715,27	738,95	762,5	787,7	802,1	816,9	832,3	848,0	870,0	912,5	931,8	931,8
Extremadura	153,86	215,76	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26	572,13	611,84	642,06	664,75	684,17	704,4	723,9	732,6	742,4	753,4	765,7	784,6	824,8	841,9	841,9
Galicia	153,26	207,95	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	506,23	535,10	562,19	600,73	629,85	651,88	674,13	696,3	720,3	733,9	748,1	762,6	777,7	799,6	840,3	859,6	859,6
Madrid	189,92	280,07	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83	799,39	852,79	892,78	922,37	953,43	982,0	1.013,4	1.030,9	1.049,4	1.068,8	1.087,6	1.114,5	1.165,2	1.188,3	1.188,3
Murcia	159,87	217,57	420,71	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	567,12	593,77														

Pensións con complementos a mínimos

Co obxecto de garantir un nivel mínimo de subsistencia ás persoas pensionistas, establécense unhas contías mínimas. Isto permite unha renda mínima, que procura evitar situacións de pobreza. As pensións contributivas cuxa contía fose a da pensión mínima poden ser complementadas, baixo o cumprimento de certos requisitos ata ese importe mínimo. Dentro das pensións contributivas caben varias modalidades: xubilación, incapacidade permanente e morte e supervivencia.

Os cadros 12.9 e 12.10 mostran o número de pensións cos complementos a mínimos e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións, para as catro provincias galegas, para o total do Estado e en porcentaxe por CC.AA. Como pode observarse, para 2020, en orfandade máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia, o 51,06%, benefíciase deste complemento e o 73,19% na modalidade de “en favor de familiares”. En xubilación, o número de pensións con complementos a mínimos é de 144.714, o 30,1% do total.

Por CC.AA, Galicia constitúe en porcentaxe a cuarta que máis se beneficia deste complemento, detrás de Extremadura, Castela-A Mancha, Andalucía e Canarias, estando a súa porcentaxe 5,26 puntos por riba da media estatal.

Cadro 12.9

Pensións con complementos a mínimos. Galicia a decembro de 2020

	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		En favor de familiares		Total	
	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)
A Coruña	3.611	14,13	52.654	27,95	22.410	30,16	4.541	48,34	1.654	68,46	84.870	28,28
Lugo	1.899	17,79	26.567	36,63	6.134	21,87	1.724	56,27	770	80,54	37.094	32,18
Ourense	2.007	18,50	25.988	38,70	7.922	31,73	1.651	60,50	1.047	85,47	38.615	36,11
Pontevedra	3.017	13,34	39.505	25,89	16.471	28,32	4.007	49,08	1.399	68,01	64.399	26,44
Galicia	10.534	15,11	144.714	30,10	52.937	28,54	11.923	51,06	4.870	73,19	224.978	29,38
España	138.113	14,55	1.322.417	21,57	649.611	27,64	151.512	44,77	22.562	52,41	2.284.215	23,28

(*) % sobre el total de cada tipo de pensións.
Fonte: INSS.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.10

Porcentaxe de pensións contributivas con complemento a mínimos por comunidades autónomas. 2014-2020

	Incapacidade permanente						Xubilación						Viuvez								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	18,06	18,57	18,37	19,44	19,61	20,95	21,10	35,57	36,04	34,31	33,21	32,46	31,58	30,53	41,89	41,53	41,36	40,30	38,43	36,75	35,87
Aragón	9,34	9,45	9,44	9,95	10,07	11,12	11,27	23,66	22,82	22,51	21,11	20,15	19,89	19,05	35,83	35,28	35,24	33,87	31,13	28,69	27,53
Asturias	8,76	8,77	8,90	9,11	9,11	10,12	10,23	18,12	17,70	17,56	16,46	15,81	15,69	15,23	19,38	19,21	19,37	18,69	16,98	15,70	15,38
Baleares	8,90	8,89	8,96	9,39	9,40	9,85	9,71	21,52	21,50	20,93	19,99	19,10	18,23	17,55	26,46	26,17	26,17	25,29	23,53	21,88	21,32
Canarias	13,75	14,31	13,52	14,84	15,63	16,95	16,93	29,71	29,08	28,19	27,66	27,28	26,71	25,98	44,76	44,46	43,93	43,53	42,39	40,95	40,32
Cantabria	10,49	10,48	10,49	9,81	9,37	9,95	9,79	20,27	19,63	19,34	18,37	17,67	17,22	16,68	23,69	23,38	23,33	22,80	21,05	19,34	18,94
Castela e León	11,35	11,70	11,50	11,86	12,21	13,16	13,33	29,69	28,77	28,58	26,72	25,28	24,32	23,23	40,79	40,37	40,50	39,57	37,33	35,53	34,63
Castela-A Mancha	13,76	14,06	13,73	14,01	14,02	14,91	14,75	39,50	38,49	38,09	35,94	34,35	33,01	31,46	59,18	58,84	58,77	57,82	55,31	52,99	51,61
Cataluña	8,18	8,48	8,49	8,90	9,14	9,62	9,53	17,95	17,56	17,28	16,68	16,32	15,98	15,53	19,39	19,10	19,07	18,38	17,10	15,83	15,27
C. Valenciana	14,35	14,91	14,79	15,76	16,05	16,81	16,82	27,60	27,21	26,74	25,82	25,19	24,58	23,86	36,67	36,74	36,63	35,86	34,15	32,36	31,69
Estremadura	22,43	22,41	21,78	22,41	23,25	24,60	24,84	49,51	48,29	47,53	45,26	43,69	42,24	40,52	61,51	61,01	61,04	59,74	57,29	55,17	54,06
Galicia	14,67	14,53	14,40	14,42	14,29	14,94	15,11	36,03	35,28	35,07	33,28	32,01	31,06	30,10	30,87	30,90	30,89	30,57	29,69	28,86	28,54
Madrid	8,59	8,65	8,52	9,04	9,33	9,90	9,54	14,55	14,31	13,95	13,79	13,82	13,68	13,40	25,88	25,40	25,29	24,58	22,65	20,69	19,83
Murcia	14,59	14,81	14,91	14,95	14,71	15,52	15,54	32,09	31,56	31,10	30,09	29,30	28,32	27,50	38,68	38,51	38,32	37,82	36,60	35,23	34,77
Navarra	6,92	7,14	7,16	7,42	7,48	7,93	8,16	19,28	18,60	18,20	17,13	16,49	15,86	15,23	31,11	30,27	30,18	28,27	25,70	23,14	21,84
Pais Vasco	5,67	5,76	5,76	6,05	6,30	6,67	6,83	11,73	11,52	11,30	10,96	10,78	10,55	10,34	16,95	16,56	16,56	15,67	13,72	12,19	11,73
A Rioxa	9,53	9,79	9,97	10,12	10,12	11,43	11,82	25,17	24,48	24,11	22,67	21,67	21,31	20,45	37,45	36,91	36,78	35,49	32,78	30,50	29,12
Ceuta	6,64	7,46	7,20	7,31	8,25	7,87	6,94	22,03	21,26	21,09	20,79	20,23	19,29	18,65	39,62	39,93	39,99	38,64	36,39	35,81	34,89
Melilla	10,43	11,28	10,99	12,44	11,02	10,78	10,65	25,66	25,09	24,57	23,87	23,60	22,62	21,94	40,91	40,59	40,20	38,96	38,34	37,16	35,95
Media	11,39	11,66	11,52	11,96	12,07	12,79	12,78	26,30	25,69	25,29	24,20	23,43	23,01	21,96	35,32	35,01	34,93	33,99	32,13	30,46	29,65

	Orfandade						En favor de Familiares						Total								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	55,63	56,81	56,82	56,20	54,94	54,86	54,43	55,13	54,71	52,22	52,03	53,74	53,45	52,61	35,86	35,61	35,09	34,31	33,41	32,63	31,82
Aragón	41,33	41,75	41,33	40,60	39,56	40,21	39,61	49,00	48,72	49,84	47,43	45,98	44,57	43,63	26,27	25,61	25,38	24,14	22,80	22,09	21,24
Asturias	36,50	36,88	37,12	35,55	34,88	34,76	33,94	38,87	37,82	36,61	36,56	35,04	35,27	34,33	18,14	17,87	17,85	17,01	16,14	15,84	15,46
Baleares	44,64	45,18	45,56	44,62	41,37	40,83	40,34	49,62	46,27	46,97	45,11	45,67	47,11	43,33	22,79	22,23	21,88	21,08	20,01	19,07	18,44
Canarias	56,43	57,33	56,88	57,18	55,93	55,40	54,78	57,73	56,45	54,80	52,42	54,66	52,90	52,04	33,57	33,12	32,20	31,81	31,28	30,51	29,81
Cantabria	41,20	41,61	41,44	41,00	39,05	38,98	38,33	50,18	48,80	45,94	44,74	44,19	43,38	41,73	21,12	20,68	20,47	19,65	18,68	18,00	17,53
Castela e León	52,24	53,02	53,37	51,99	50,75	50,97	50,29	59,25	58,73	57,93	56,74	55,88	56,09	54,82	32,18	31,51	31,36	29,88	28,37	27,32	26,36
Castela-A Mancha	56,72	57,84	58,39	57,65	56,36	55,91	54,98	64,96	64,67	63,75	63,07	63,80	63,02	62,80	42,75	42,10	41,73	40,16	38,53	37,18	35,77
Cataluña	33,67	34,32	34,27	33,72	32,94	32,36	31,77	38,24	38,02	38,00	36,59	36,96	35,30	35,09	17,79	17,52	17,34	16,81	16,29	15,83	15,40
C. Valenciana	48,65	49,94	49,85	49,49	48,43	48,02	47,63	53,19	52,63	52,31	52,11	50,99	50,62	49,60	29,46	29,34	28,99	28,29	27,46	26,65	26,02
Estremadura	66,52	68,11	68,18	67,77	65,91	66,07	65,71	67,87	67,13	64,42	63,66	65,61	65,64	64,75	50,86	49,98	49,37	47,70	46,14	44,79	43,48
Galicia	53,78	54,16	54,33	53,28	51,37	51,63	51,06	76,17	75,20	73,64	73,08	74,88	73,43	73,19	33,66	33,22	33,06	31,84	30,78	30,05	29,38
Madrid	33,93	34,40	34,17	33,80	32,60	32,67	32,32	34,81	34,35	34,00	34,28	33,38	32,47	31,58	17,60	17,21	16,98	16,68	16,19	15,63	15,21
Murcia	54,15	54,92	54,58	53,78	52,18	52,44	51,99	60,56	59,30	54,86	59,29	59,47	58,79	59,17	32,53	32,29	31,98	31,28	30,45	29,68	29,11
Navarra	36,54	36,40	35,96	35,38	34,35	33,82	33,47	52,55	52,15	51,24	52,22	49,39	49,13	46,95	21,60	20,94	20,62	19,49	18,44	17,45	16,75
Pais Vasco	28,26	28,28	28,27	27,47	25,91	25,65	25,07	30,50	30,01	30,40	27,67	25,97	25,34	24,31	13,14	12,91	12,75	12,28	11,64	11,13	10,87
A Rioxa	46,12	46,16	46,13	45,99	43,88	42,41	41,94	51,61	53,89	53,59	51,91	52,20	48,63	49,72	27,63	27,08	26,82	25,53	24,18	23,42	22,54
Ceuta	52,32	55,14	54,12	53,58	50,60	51,01	48,06	46,67	42,22	42,22	46,51	41,86	39,02	29,55	28,70	28,66	28,40	27,83	26,65	25,86	24,86
Melilla	60,15	63,19	61,72	64,55	63,45	64,53	63,38	61,29	50,00	48,48	60,00	56,67	58,06	56,67	31,84	31,85	31,26	31,02	30,23	29,12	28,16
Media	47,30	48,18	48,03	47,56	46,02	45,92	45,22	52,54	51,11	50,07	50,29	49,81	49,06	47,68	28,29	27,88	27,56	26,67	25,67	24,86	24,12

Elaboración propia.
Datos a decembro de cada ano.
Fonte: INSS.

Análise por réximes

Como foi apuntado en informes anteriores, en Galicia prodúcese a partir de 1994 unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas do réxime agrario, comezando a ser maior o número das pensións que causan baixa que o número de novas e novos pensionistas.

O número de pensións do réxime xeral da Seguridade Social (426.700 en 2020) experimentan unha suba de 5.200 con respecto ao ano anterior. As provincias de Lugo e Ourense, con 50.400 e 62.100 pensións, respectivamente, representan conxuntamente o 26,4% das persoas perceptoras de pensións do réxime xeral en Galicia.

As pensións galegas do réxime especial de traballadores autónomos (RETA) incrementanse coa suma dos agrarios por conta propia a partir de 2008, acadando en 2020 o 32,8% do total de pensionistas de Galicia. A cifra máis numerosa de pensionistas deste

Capítulo 12. Protección social

réxime é a da provincia da Coruña, con 89.300 pensións, contando Lugo con 58.100, unha cifra moi preto da de Pontevedra, 62.500.

Cadro 12.11

**Evolución do número de pensións polos principais réximes.
Por provincias. Galicia 2000/2010-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral⁽³⁾					
2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,3
2010	127,4	37,1	48,1	103,7	316,3
2011	131,1	38,0	49,3	107,3	325,7
2012	136,2	40,2	51,2	113,2	340,7
2013	146,8	43,7	55,1	121,7	367,3
2014	150,9	44,9	56,6	125,3	377,6
2015	154,7	45,9	57,8	128,7	386,9
2016	158,5	46,8	58,9	131,7	395,8
2017	162,1	47,8	60,0	134,8	404,7
2018	165,6	48,9	60,9	138,0	413,4
2019	169,2	49,9	61,7	140,8	421,6
2020	171,4	50,4	62,1	142,8	426,7
Autónomos⁽¹⁾					
2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
2010	96,7	72,7	52,5	66,8	288,7
2011	96,2	71,5	51,3	66,6	285,7
2012	95,6	70,0	50,0	66,2	281,9
2013	95,1	68,8	48,8	65,9	278,5
2014	94,5	67,5	47,9	65,7	275,6
2015	93,7	65,9	46,7	65,2	271,5
2016	92,9	64,4	45,5	64,7	267,6
2017	92,1	62,7	44,3	64,3	263,4
2018	91,2	61,1	43,1	63,6	259,0
2019	90,4	59,7	42,0	63,1	255,3
2020	89,3	58,1	40,8	62,5	250,7
Agrario⁽¹⁾⁽²⁾					
2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
2010	1,4	1,3	0,8	2,6	6,0
2011	1,4	1,2	0,8	2,5	5,9
Mar					
2000	23,3	2,3	0,1	20,3	46,0
2010	26,1	2,6	0,1	23,7	52,4
2011	26,3	2,6	0,1	24,0	53,0
2012	26,5	2,6	0,1	24,3	53,6
2013	26,8	2,7	0,1	24,7	54,2
2014	26,9	2,7	0,1	25,0	54,7
2015	26,9	2,7	0,1	25,2	54,9
2016	26,8	2,7	0,1	25,4	55,0
2017	26,7	2,7	0,1	25,4	55,6
2018	26,6	2,7	0,1	25,3	54,7
2019	26,4	2,7	0,1	25,3	54,5
2020	26,2	2,7	0,1	25,1	54,1
Outros					
2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
2010	21,8	7,1	7,8	21,1	57,7
2011	21,7	7,0	7,7	20,9	57,3
2012	21,5	7,0	7,7	20,5	56,6
2013	14,7	4,6	4,9	14,9	39,0
2014	14,3	4,5	4,8	14,6	38,2
2015	14,0	4,4	4,7	14,2	37,3
2016	13,7	4,4	4,6	13,8	36,5
2017	13,4	4,3	3,9	13,4	35,0
2018	13,1	4,3	4,5	13,0	34,9
2019	12,8	4,3	4,4	12,6	34,1
2020	12,5	4,2	4,4	12,3	33,5
Total					
2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
2010	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0
2011	276,7	120,5	109,1	221,2	727,5
2012	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7
2013	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1
2014	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0
2015	289,3	119,0	109,2	233,3	750,7
2016	291,9	118,3	109,1	235,5	754,9
2017	294,3	117,5	108,9	237,9	758,7
2018	296,4	117,0	108,6	240,0	762,0
2019	298,8	116,5	108,3	241,9	765,5
2020	299,4	115,5	107,4	242,7	765,0

Elaboración propia.
Medias anuais en miles.

(1) As persoas traballadoras por conta propia do rexime agrario intégranse no de autónomos a partir de 2008.

(2) A partir do 01/01/2012 as persoas traballadoras por conta allea do rexime agrario intégranse no rexime xeral.

(3) A partir de ano de 2013 as pensións do rexime especial de empregados do fogar intégranse no rexime xeral.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número de pensionistas do réxime especial do mar, dobrando a Andalucía, que ocupa o segundo lugar. Os e as 54.100 pensionistas deste réxime en Galicia en 2020, representan o 42,7% do total español, estando sobre todo na provincia da Coruña (26.200) e Pontevedra (25.100).

Cadro 12.12

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/2011-2020

	Réxime Xeral ⁽¹⁾										Autónomos ⁽¹⁾													
	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	367,2	481,6	728,8	1.068,8	1.122,6	1.145,0	1.161,9	1.188,9	1.207,9	1.216,7	1.236,6	1.249,0	77,0	96,2	213,5	217,0	221,4	226,4	229,6	234,7	237,9	239,7	243,7	246,5
Aragón	96,6	124,0	171,1	182,7	189,8	192,6	195,2	199,8	203,1	204,8	208,2	209,2	26,9	30,7	73,9	74,0	74,6	75,3	75,2	75,2	75,3	75,2	75,2	74,8
Asturias	82,7	103,6	145,4	149,2	156,9	159,3	161,9	165,5	168,0	169,2	171,7	172,9	18,6	23,0	78,2	75,5	75,2	74,9	74,1	72,8	72,1	71,7	71,0	70,0
Baleares	54,5	66,6	103,3	110,9	118,3	121,0	123,4	127,5	130,2	131,3	134,4	137,2	14,2	19,0	43,0	43,6	44,4	45,2	45,7	46,3	46,7	46,8	47,3	47,7
Canarias	66,9	89,6	166,6	192,4	203,0	210,1	217,1	228,6	236,5	240,0	248,1	254,5	11,9	16,0	47,1	47,9	49,0	50,3	51,3	52,9	53,8	54,3	55,3	56,1
Cantabria	47,5	58,1	79,0	81,2	84,7	86,3	87,7	90,3	92,1	92,9	94,8	95,9	10,2	11,9	35,5	35,2	35,1	35,1	34,8	34,6	34,4	34,3	34,3	34,0
Castela e León	159,7	207,5	294,5	319,2	334,1	340,2	346,0	355,2	361,6	364,4	370,7	373,8	55,3	64,0	204,4	202,2	201,1	200,3	198,3	195,1	193,0	192,1	190,2	187,2
Castela-A Mancha	84,5	114,7	180,7	232,4	241,9	245,9	249,3	254,2	257,4	258,9	262,5	263,7	31,8	36,2	89,8	90,1	90,9	91,9	92,2	92,5	92,8	93,0	93,4	93,1
Cataluña	626,5	758,9	1.072,4	1.117,3	1.177,1	1.197,6	1.216,4	1.244,8	1.263,4	1.271,5	1.290,8	1.297,6	126,5	152,4	286,8	291,3	297,5	303,3	306,8	311,6	314,3	315,6	318,9	319,9
C. Valenciana	273,6	349,1	553,5	650,3	680,7	693,0	702,6	718,4	728,5	733,8	746,0	754,0	59,5	70,8	152,9	156,3	160,1	164,2	167,1	171,6	174,2	175,6	178,8	181,3
Extremadura	47,6	68,0	98,4	145,4	151,9	154,8	157,0	160,7	163,3	164,4	166,8	168,2	17,2	19,8	51,1	51,1	51,5	51,8	51,9	52,1	52,2	52,3	52,3	52,3
Galicia	146,9	197,2	325,7	340,7	367,3	377,6	386,9	400,0	409,5	413,4	421,6	426,7	40,1	49,2	285,7	281,9	278,6	275,6	271,5	265,5	261,2	259,0	255,3	250,7
Madrid	402,1	511,8	749,7	775,8	824,3	845,4	864,7	894,0	912,6	922,7	943,1	949,7	57,6	70,4	123,9	127,2	132,0	137,5	141,6	146,9	150,3	152,3	155,7	157,1
Murcia	56,5	71,8	114,9	157,3	167,5	172,8	176,1	178,0	178,9	181,6	183,1	183,1	16,9	20,5	45,7	46,4	47,3	48,3	48,9	49,7	50,1	50,3	50,9	51,3
Navarra	36,6	47,3	77,0	82,6	86,2	88,1	90,0	93,0	95,1	96,1	98,3	99,2	10,0	11,4	28,3	28,4	28,9	29,4	29,5	29,8	29,9	29,9	30,0	30,0
País Vasco	197,5	250,3	346,9	354,1	367,6	374,0	380,5	390,2	398,4	402,3	409,5	412,7	35,2	41,8	81,7	83,2	85,3	87,8	89,5	91,8	93,4	94,2	95,9	97,1
A Ríoxa	20,1	26,4	37,5	39,7	41,4	42,1	42,7	43,9	44,8	45,2	46,2	46,8	6,2	7,2	17,7	17,7	17,8	18,1	18,2	18,2	18,2	18,3	18,3	18,3
Ceuta	3,4	4,3	5,4	5,7	5,8	5,9	6,1	6,1	6,1	6,2	6,3	6,4	0,7	0,9	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Melilla	2,6	3,4	4,2	4,3	4,7	4,8	4,9	5,1	5,3	5,3	5,4	5,5	1,0	1,3	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
España	2.773,0	3.536,2	5.254,9	6.009,5	6.325,7	6.454,0	6.566,9	6.742,5	6.861,7	6.918,0	7.042,7	7.106,3	617,1	742,4	1.860,0	1.871,8	1.893,6	1.918,2	1.929,0	1.944,5	1.952,9	1.957,5	1.969,7	1.970,6

	Agrario ⁽¹⁾⁽²⁾										Mar																	
	1990	1995	2011	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1990	1995	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Andalucía	326,1	344,3	323,0	18,5	21,0	21,8	21,8	21,5	21,5	21,2	21,0	20,6	20,5	20,3	20,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Aragón	61,9	80,2	8,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Asturias	58,7	59,9	1,1	5,0	5,3	4,7	4,6	4,5	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Baleares	30,2	29,4	4,8	2,9	3,1	2,9	2,9	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Canarias	37,9	38,1	19,3	9,3	10,4	10,3	10,2	10,1	9,9	9,8	9,5	9,4	9,3	9,1	8,9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Cantabria	26,3	26,9	0,8	3,6	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Castela e León	185,5	186,7	19,4	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Castela-A Mancha	112,0	113,3	48,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Cataluña	123,5	123,2	22,7	8,7	9,0	8,4	8,3	8,2	8,1	8,0	7,8	7,8	7,7	7,6	7,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
C. Valenciana	142,7	143,4	84,5	8,6	9,1	8,3	8,1	8,0	7,9	7,7	7,5	7,3	7,3	7,2	7,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Extremadura	77,0	77,4	45,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Galicia	271,5	275,1	5,9	33,9	40,9	53,0	53,6	54,3	54,7	55,0	55,0	54,8	54,7	54,5	54,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Madrid	29,0	26,3	7,3	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Murcia	51,7	54,5	29,7	1,8	1,9	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Navarra	20,5	20,5	3,7	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1			
País Vasco	29,0	28,1	1,3	11,7	13,1	13,2	13,0	12,9	12,8	12,6	12,3	12,1	12,0	11,8	11,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
A Ríoxa	12,7	12,6	1,5	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1			
Ceuta	—	0,0	0,1	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
Melilla	—	0,0	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		
España	1.598,2	1.619,9	637,1	106,3	120,5	131,3	131,1	131,1	130,8	130,0	128,6	127,2	126,4	125,2	126,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		

Elaboración propia.

Medias anuais en miles.

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ao empregar cantidades reducidas.

(1) A partir do 01/01/2008, as persoas traballadoras por conta propia do réxime agrario intégranse no de autónomos.

(2) A partir do 01/01/2012 os traballadores por conta allea do réxime agrario intégranse no réxime xeral.

(3) A partir de xunio de 2013 as pensións do réxime especial de empregados do fogar intégranse no réxime xeral.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións

12.4. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

12.4.1. Pensións de xubilación

En Galicia (cadro 12.13) hai en 2020 480.700 pensións de xubilación, 200 máis que en 2019. Esta cifra representa o 7,84% das 6.130.600 existentes en España.

Na provincia de Lugo, dende 2008 (79.200) baixan o número de pensións ata chegar as 72.000 en 2020; en Ourense baixan dende as 70.100 (en 2008) ata as 67.200 (en 2020). Nestes últimos doce anos aumentan en gran medida nas outras dúas provincias galegas (de 160.400 a 188.400 na Coruña e de 126.400 ás 152.600 en Pontevedra). Como se indicaba en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, cun peso importante da poboación maior, condiciona claramente estes resultados.

A media en 2020 das pensións galegas de xubilación situouse en 987,1 euros mensuais, subindo 26,1 euros con respecto a 2019. A media estatal incrementábase en 2020 en 28 euros, situándose en 1.171,5 euros, isto é, 184,4 euros por riba da media galega.

Capítulo 12. Protección social

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do sistema especial agrario, aparecen ambas as dúas cunha diferenza con respecto a media estatal de 297,9 euros no primeiro caso e 347,9 no segundo.

Cadro 12.13
Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe(%)
1990							
Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8	9,63
Pensión media	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07	87,19
1997							
Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5	9,28
Pensión media	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28	82,68
1998							
Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9	9,47
Pensión media	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15	82,23
2008							
Nº	160,4	79,2	70,1	126,4	436,0	4.936,8	8,83
Pensión media	737,0	616,0	598,5	739,9	693,9	845,4	82,08
2009							
Nº	162,7	78,7	69,9	128,6	440,0	5.038,9	8,73
Pensión media	764,2	635,6	616,6	766,4	718,7	875,0	82,14
2010							
Nº	165,0	78,0	69,7	130,9	443,6	5.140,6	8,63
Pensión media	793,3	656,2	636,2	794,1	745,1	905,9	82,24
2011							
Nº	167,6	77,5	69,6	133,4	448,1	5.246,2	8,54
Pensión media	820,7	677,7	655,7	824,7	771,9	936,4	82,43
2012							
Nº	169,9	76,7	69,3	135,4	451,3	5.330,2	8,47
Pensión media	829,3	684,6	660,7	834,3	780,3	946,4	82,45
2013							
Nº	172,8	76,3	69,1	138,0	456,1	5.451,5	8,37
Pensión media	860,3	709,4	682,8	866,1	809,9	979,5	82,68
2014							
Nº	175,7	75,8	69,3	140,9	461,6	5.559,0	8,30
Pensión media	871,4	717,2	689,4	877,7	820,4	991,0	82,78
2015							
Nº	178,0	75,2	69,0	143,2	465,5	5.641,9	8,25
Pensión media	911,7	748,3	714,5	916,3	857,8	1.033,2	83,02
2016							
Nº	180,2	74,5	68,8	145,1	468,6	5.732,0	8,18
Pensión media	920,6	755,3	720,0	924,9	866,2	1.042,7	83,07
2017							
Nº	182,2	73,9	68,5	146,9	471,5	5.826,1	8,09
Pensión media	939,7	773,4	733,6	943,6	884,9	1.063,5	83,20
2018							
Nº	184,2	73,5	68,4	148,8	474,8	5.929,5	8,01
Pensión media	965,6	798,3	755,2	969,2	910,6	1.090,7	83,48
2019							
Nº	187,6	73,1	68,0	151,7	480,5	6.089,3	7,89
Pensión media	1.017,5	847,6	800,5	1.017,9	961,0	1.143,6	84,04
2020							
Nº	188,4	72,5	67,2	152,6	480,7	6.130,6	7,84
Pensión media	1.043,2	873,7	823,7	1.043,7	987,1	1.171,5	84,26

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.2. Pensións de invalidez permanente

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subas no seu número ata 1997 (cadro 12.14). En 1998 sofren unha importante diminución, xa que dende novembro de 1997 as persoas beneficiarias das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis considéranse como xubiladas. En 2020 o número das pensións de invalidez foi de 69.700 que representan o 7,34% sobre as da mesma natureza en España. O importe da pensión media en Galicia é do 90,61% da media estatal.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.14

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe (%)
1990							
Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9	9,38
Pensión media	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33	83,78
1997							
Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6	9,01
Pensión media	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29	81,74
1998							
Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5	7,36
Pensión media	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94	82,72
2008							
Nº	26,4	9,3	9,2	22,7	67,5	906,8	7,44
Pensión media	726,33	675,68	674,50	712,32	707,67	826,39	85,63
2009							
Nº	26,8	9,2	9,3	23,0	68,3	920,9	7,42
Pensión media	745,75	710,45	701,48	731,78	730,23	845,66	86,35
2010							
Nº	27,2	9,3	9,5	23,2	69,1	933,7	7,40
Pensión media	762,89	736,89	719,78	753,85	750,46	864,96	86,76
2011							
Nº	27,2	9,5	9,5	23,6	69,8	938,5	7,44
Pensión media	780,35	760,77	743,47	772,79	770,08	883,05	87,21
2012							
Nº	27,1	9,7	9,6	23,6	69,9	943,3	7,41
Pensión media	784,52	767,29	750,29	778,58	775,46	887,29	87,40
2013							
Nº	26,9	9,8	9,6	23,3	69,5	935,2	7,44
Pensión media	805,53	790,66	776,75	801,48	798,12	907,64	87,93
2014							
Nº	26,4	10,1	9,7	22,8	68,9	929,5	7,42
Pensión media	810,12	797,71	783,48	808,11	803,97	912,89	88,07
2015							
Nº	25,9	10,2	9,9	22,6	68,5	931,7	7,36
Pensión media	829,21	813,63	806,45	823,31	821,64	927,53	88,58
2016							
Nº	25,9	10,3	10,1	22,7	69,0	938,3	7,36
Pensión media	832,75	817,15	812,54	826,52	825,41	929,69	88,78
2017							
Nº	26,0	10,5	10,4	22,8	69,8	947,1	7,37
Pensión media	842,39	824,29	829,30	835,21	835,36	936,00	89,25
2018							
Nº	26,0	10,7	10,5	22,8	70,0	951,8	7,36
Pensión media	855,77	833,73	851,10	847,71	849,08	946,19	89,74
2019							
Nº	25,8	10,8	10,9	22,5	70,0	962,0	7,28
Pensión media	890,65	867,27	895,14	879,66	884,22	978,40	90,37
2020							
Nº	25,6	10,7	10,8	22,6	69,7	949,2	7,34
Pensión media	896,22	875,76	909,93	887,98	892,54	984,99	90,61

MEDIA mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: Galicia/España.

A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

O cadro 12.15 fornece información sobre a distribución do número de pensións de invalidez, segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos, o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son os incapacitados permanente totais: 48.957, que representan o 70,38% das pensións de incapacidade permanente en Galicia, e o 8,46 % das pensións por incapacidade a nivel estatal, unha cifra case tres puntos superior a que correspondería á proporción da poboación.

Capítulo 12. Protección social

Cadro 12.15

**Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade
Por provincias. Galicia/España. 2010-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
Gran invalidez							
2010	978	351	264	724	2.317	32.700	7,09
2011	993	360	262	715	2.330	32.973	7,07
2012	984	362	270	721	2.337	33.050	7,07
2013	983	361	285	712	2.341	32.625	7,18
2014	965	366	284	679	2.294	32.405	7,08
2015	935	356	292	676	2.259	32.553	6,94
2016	939	351	296	669	2.255	32.841	6,87
2017	934	340	300	681	2.255	33.389	6,75
2018	923	340	300	698	2.260	33.658	6,72
2019	938	335	293	716	2.281	33.929	6,72
2020	943	330	284	714	2.270	33.389	6,80
Incapacidade permanente absoluta*							
2010	8.012	3.369	3.099	7.619	22.099	386.271	5,72
2011	7.853	3.476	3.063	7.523	21.915	384.932	5,69
2012	7.723	3.517	3.051	7.319	21.610	383.297	5,64
2013	7.529	3.511	3.028	7.065	21.133	376.306	5,62
2014	7.255	3.515	3.030	6.828	20.628	370.386	5,57
2015	6.971	3.479	3.065	6.662	20.177	367.210	5,49
2016	6.765	3.393	3.127	6.519	19.805	364.227	5,44
2017	6.635	3.287	3.210	6.492	19.624	360.766	5,44
2018	6.499	3.172	3.251	6.361	19.283	355.597	5,42
2019	6.324	3.052	3.287	6.151	18.813	350.038	5,37
2020	6.128	2.918	3.292	5.986	18.324	340.564	5,38
Incapacidade permanente total							
2010	18.150	5.549	6.134	14.839	44.672	514.054	8,69
2011	18.352	5.660	6.164	15.339	45.515	520.079	8,75
2012	18.419	5.788	6.232	15.562	46.001	526.949	8,73
2013	18.377	5.950	6.254	15.509	46.090	526.289	8,76
2014	18.151	6.207	6.364	15.293	46.015	526.693	8,74
2015	17.981	6.388	6.496	15.245	46.110	531.905	8,67
2016	18.205	6.600	6.674	15.481	46.960	541.262	8,68
2017	18.426	6.842	6.936	15.675	47.880	552.971	8,66
2018	18.582	7.162	6.996	15.730	48.470	562.582	8,62
2019	18.560	7.361	7.195	15.707	48.823	573.533	8,51
2020	18.516	7.393	7.299	15.749	48.957	578.751	8,46

Elaboración propia.

Medias anuais. Porcentaxe: % Galicia/España.

* A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de persoas de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación.

As pensións de incapacidade permanente parcial suprimíronse no ano 1966, pasando a percibir os novos beneficiarios unha cantidade tanto alzado.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reducir a perda económica que supón a desaparición dun dos cónxuxes ou parella de feito. En 2020 redúcese o número de pensións de viuvez en Galicia (cadro 12.16), con 1.500 pensionistas menos que o ano anterior. As 185.500 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,89% do total español, destacando con respecto ao total da poboación as cifras de Lugo (28.000) e Ourense (25.000).

Como se sinalou en anteriores informes, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas é inferior á do conxunto de España. En 2020 a pensión media en Galicia foi de 615,9 euros, mentres que na media estatal foi de 730,1 euros.

Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo (529,3 euros) e Ourense (537,6 euros), con respecto ao total español, son aínda maiores.

Cadro 12.16

Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0	7,75
Pensión media	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76	85,86
1997							
Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5	7,93
Pensión media	271,07	206,26	214,72	266,10	250,20	297,63	84,06
1998							
Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7	7,94
Pensión media	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09	83,80
2008							
Nº	69,8	29,9	26,2	53,9	179,8	2.249,9	7,99
Pensión media	496,2	391,9	402,7	484,8	461,9	550,8	83,86
2009							
Nº	70,5	29,9	26,3	54,5	181,2	2.270,3	7,98
Pensión media	512,7	405,2	417,1	500,3	477,4	568,8	83,93
2010							
Nº	71,1	30,0	26,4	55,1	182,6	2.290,1	7,97
Pensión media	526,3	416,9	430,0	513,6	490,6	583,6	84,07
2011							
Nº	71,7	30,1	26,4	55,7	183,8	2.309,3	7,96
Pensión media	540,1	428,8	441,8	526,3	503,7	598,6	84,16
2012							
Nº	72,3	29,9	26,4	56,3	184,9	2.322,9	7,96
Pensión media	542,7	431,6	444,7	528,9	506,5	601,6	84,20
2013							
Nº	72,7	30,0	26,4	56,8	185,8	2.336,2	7,95
Pensión media	557,4	444,6	458,5	543,5	520,9	617,6	84,34
2014							
Nº	73,1	29,9	26,4	57,2	186,6	2.348,4	7,94
Pensión media	561,0	448,3	461,9	547,0	524,6	621,5	84,41
2015							
Nº	73,5	29,7	26,3	57,4	186,8	2.353,3	7,94
Pensión media	574,0	460,2	472,0	559,1	537,1	634,6	84,64
2016							
Nº	73,8	29,5	26,1	57,6	187,1	2.358,7	7,93
Pensión media	576,9	463,1	474,6	562,2	540,2	637,9	84,68
2017							
Nº	74,1	29,2	25,9	58,0	187,3	2.360,4	7,93
Pensión media	584,4	471,0	481,8	570,3	548,1	646,4	84,80
2018							
Nº	74,3	28,8	25,7	58,2	184,0	2.359,9	7,80
Pensión media	599,9	484,1	493,9	586,4	563,3	644,4	87,40
2019							
Nº	74,7	28,5	25,4	58,5	187,0	2.366,8	7,90
Pensión media	642,7	517,3	527,2	628,2	603,4	715,0	84,39
2020							
Nº	74,3	28,0	25,0	58,2	185,5	2.349,9	7,89
Pensión media	654,9	529,3	537,6	641,5	615,9	730,1	84,36

Media mensual, en euros, a decembro de cada ano.

Porcentaxe: % Galicia/España.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.4.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade ten como finalidade a obtención dunha axuda económica por cada fillo ou filla que sexa menor de certa idade ou estea en situación de incapacidade para traballar, sempre que teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

Durante 2020 produciuse en Galicia (cadro 12.17) un descenso en 202 pensións de orfandade con respecto ao ano anterior, diminución que ten lugar en todas as provincias.

Capítulo 12. Protección social

As 23.350 persoas beneficiarias acollidas ao sistema da Seguridade Social en Galicia representan o 6,90% do total estatal, das cales o 40,2% son da Coruña, o 35,0% de Pontevedra, o 13,1% de Lugo e o 11,7% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión por orfandade experimenta no ano 2020 un incremento en Galicia de 6,17 euros e no conxunto do Estado de 6,74 euros.

Cadro 12.17

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653	8,11
Pensión media	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84	95,66
1997							
Nº	6.986	2.163	1.942	5.829	16.920	212.146	7,98
Pensión media	177,23	164,13	171,66	173,75	173,72	181,37	95,78
1998							
Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733	7,95
Pensión media	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05	95,23
2008							
Nº	8.177	2.631	2.396	6.729	19.933	261.012	7,64
Pensión media	342,58	323,84	328,46	323,35	331,92	337,77	98,27
2009							
Nº	8.165	2.621	2.457	6.802	20.045	266.436	7,52
Pensión media	355,71	335,67	339,52	336,94	344,74	348,69	98,87
2010							
Nº	8.133	2.641	2.490	6.821	20.085	270.488	7,43
Pensión media	366,06	342,03	348,42	345,84	353,85	357,60	98,95
2011							
Nº	8.186	2.690	2.487	6.870	20.233	275.077	7,36
Pensión media	375,60	352,07	357,56	356,47	363,76	367,62	98,95
2012							
Nº	8.633	2.831	2.620	7.275	21.359	294.827	7,24
Pensión media	372,23	352,29	354,29	352,19	360,56	365,30	98,70
2013							
Nº	9.105	2.980	2.739	7.716	22.540	315.546	7,14
Pensión media	377,19	360,43	358,93	357,37	365,97	370,57	98,76
2014							
Nº	9.626	3.100	2.817	8.148	23.691	335.637	7,06
Pensión media	373,72	357,67	357,87	354,07	362,97	368,01	98,63
2015							
Nº	9.751	3.094	2.837	8.284	23.966	338.208	7,09
Pensión media	377,49	362,18	364,96	357,75	367,21	373,15	98,41
2016							
Nº	9.793	3.132	2.849	8.300	24.074	340.519	7,07
Pensión media	738,22	363,98	365,57	359,71	368,49	374,61	98,37
2017							
Nº	9.707	3.141	2.836	8.292	23.975	340.427	7,04
Pensión media	382,78	368,26	368,46	363,99	372,68	379,43	98,22
2018							
Nº	9.583	3.138	2.787	8.240	23.747	339.589	6,99
Pensión media	391,67	375,98	376,75	371,93	381,00	387,39	98,35
2019							
Nº	9.485	3.115	2.774	8.178	23.552	340.106	6,92
Pensión media	412,03	393,77	397,18	390,95	400,55	405,54	98,77
2020							
Nº	9.393	3.064	2.729	8.164	23.350	338.414	6,90
Pensión media	417,35	402,40	401,09	397,99	406,72	412,28	98,65

Porcentaxe: % Galicia/España.
Fonte: INSS.

12.4.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado do pasamento pode chegar ademais de ao cónxuxe e descendentes, a outros parentes consanguíneos da persoa causante que reúnan certos requisitos, entre outros, a convivencia con ela dous anos antes do falecemento, non ter

dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2020, en Galicia (cadro 12.18), incrementáanse en 18 o número de pensións en favor de familiares en relación co ano anterior, ata acadar 6.654 pensionistas, que representan o 15,46% do total do conxunto do Estado.

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia da Coruña (36,6%) e Pontevedra (30,9%).

No que atinxe á contía media de pensión cabe destacar ao global galego en 2020 (528,19 euros), que é netamente inferior á media estatal (595,4 euros), sendo a diferenza máis importante nas provincias de Lugo e Ourense.

Cadro 12.18

Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484	10,35
Pensión media	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59	94,80
1997							
Nº	1.658	502	869	1.706	4.735	45.988	10,30
Pensión media	222,21	198,29	218,83	217,33	217,30	217,62	99,85
1998							
Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460	10,35
Pensión media	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49	99,42
2008							
Nº	1.967	702	1.102	1.596	5.367	37.674	14,25
Pensión media	419,69	378,39	403,32	414,58	409,41	443,94	92,22
2009							
Nº	2.010	726	1.104	1.659	5.499	37.810	14,54
Pensión media	418,14	426,54	393,11	414,05	421,65	455,93	92,48
2010							
Nº	2.027	732	1.124	1.680	5.563	37.628	14,78
Pensión media	440,96	406,98	424,47	436,93	431,94	470,57	91,79
2011							
Nº	2.098	762	1.144	1.684	5.688	38.121	14,92
Pensión media	454,63	416,66	436,95	455,10	446,13	482,70	92,42
2012							
Nº	2.095	698	1.159	1.726	5.678	37.967	14,96
Pensión media	462,03	417,81	437,46	462,52	451,73	488,24	92,52
2013							
Nº	2.100	751	1.144	1.730	5.725	38.030	15,05
Pensión media	476,38	433,95	445,21	477,31	464,87	505,60	91,94
2014							
Nº	2.125	759	1.165	1.783	5.832	38.667	15,08
Pensión media	477,28	441,03	449,86	478,58	467,48	510,91	91,50
2015							
Nº	2.205	776	1.199	1.824	6.004	39.273	15,29
Pensión media	482,07	451,60	449,23	491,01	474,29	522,52	90,77
2016							
Nº	2.233	793	1.201	1.841	6.068	39.694	15,29
Pensión media	484,53	450,07	451,73	492,26	475,88	525,63	90,54
2017							
Nº	2.293	830	1.198	1.884	6.205	40.727	15,24
Pensión media	488,66	453,83	458,18	498,82	481,20	535,27	89,90
2018							
Nº	2.350	882	1.222	1.952	6.406	41.690	15,37
Pensión media	497,64	460,32	465,20	506,95	489,15	548,62	89,16
2019							
Nº	2.425	931	1.235	2.045	6.636	43.156	15,38
Pensión media	529,97	485,35	487,69	535,43	517,53	579,25	89,34
2020							
Nº	2.416	956	1.225	2.057	6.654	43.048	15,46
Pensión media	545,21	494,89	495,55	543,12	528,19	595,40	88,71

Porcentaxe: % Galicia/España.
Fonte: INSS.

12.5. Outras prestacións

12.5.1. Prestacións de incapacidade temporal

En 2020 (cadro 12.19) existían 56.666 persoas en Galicia en situación de incapacidade temporal, 4.363 máis que en 2019, das que o número maior correspondían a provincia da Coruña (24.997) e o inferior á de Ourense (5.384). Ademais, salienta o elevado número de procesos por continxencias comúns das persoas traballadoras por conta propia representando nese ano o 9,64% do total español.

Cadro 12.19

Procesos de incapacidade temporal en vigor. Galicia/España. 2014-2020

	Continxencias comúns																				Total		Total		Total		Total		Total		Total	
	conta allea										conta propia										2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020																		
A Coruña	9.233	10.816	12.301	12.992	13.845	16.178	17.963	3.223	3.479	3.568	3.548	3.448	3.904	4.813	1.439	1.637	1.835	1.821	1.981	1.971	2.221	13.895	15.932	17.704	18.361	19.274	22.053	24.997				
Lugo	2.284	2.728	3.091	3.264	3.574	4.144	4.413	1.292	1.550	1.617	1.581	1.463	1.694	1.807	411	501	566	619	602	739	608	3.987	4.779	5.274	5.464	5.639	6.577	6.828				
Ourense	2.032	2.187	2.681	2.772	3.025	3.588	3.776	846	869	971	926	933	1.053	1.094	314	369	410	465	478	559	514	3.192	3.425	4.062	4.163	4.436	5.200	5.384				
Pontevedra	7.423	6.941	10.180	10.654	11.659	13.497	14.291	2.414	2.793	2.737	2.673	2.561	3.099	3.263	1.124	1.262	1.513	1.571	1.703	1.877	1.903	10.961	12.996	14.430	14.898	15.923	18.473	19.457				
Galicia	20.972	24.672	28.253	29.682	32.103	37.487	40.443	7.775	8.691	8.893	8.728	8.405	9.750	10.977	3.288	3.769	4.324	4.476	4.764	5.146	5.246	32.035	37.132	41.470	42.886	45.272	52.393	56.666				
España	335.440	393.918	466.293	491.360	530.706	583.118	606.912	80.364	85.073	91.104	84.779	92.875	103.156	113.846	45.107	52.584	59.676	59.891	64.033	68.044	71.294	460.911	532.375	617.273	646.030	687.614	754.318	794.054				

Fonte: INSS.

A prevalencia da incapacidade temporal fai referencia ao número de procesos rexistrados en vigor en relación coa poboación protexida, e calcúlase dividindo o número de procesos ao final do período entre a poboación protexida nesa data e o resultado multiplícase por mil.

Como pode apreciarse no cadro 12.20, Galicia supera moi amplamente as ratios do total estatal en continxencias comúns por conta allea (47,26 fronte a 35,91 de media estatal) e en continxencias profesionais (5,28 fronte 3,85 de media estatal).

Cadro 12.20

Prevalencia de IT por tipo de continxencia Galicia/España. Datos a 31-12-2020

	Continxencias comúns		Continxencias profesionais
	Prevalencia por mil		Prevalencia por mil
	persoas traballadoras		persoas traballadoras
	conta allea	conta propia ⁽¹⁾	conta propia e allea
A Coruña	48,07	56,91	5,23
Lugo	47,00	56,46	5,08
Ourense	44,81	45,53	5,05
Pontevedra	47,01	48,88	5,49
Galicia	47,26	52,93	5,28
España	35,91	69,74	3,85

Elaboración propia.
(1) Autónomos e fogar.
Fonte: INSS.

12.5.2. Prestacións de maternidade, paternidade e por nacemento e coidado por fillos e fillas

A prestación por maternidade estivo vixente ata o 31 de marzo de 2019, polos que os datos de número e importe son os correspondentes ata o primeiro trimestre do ano (cadro 12.21). O mesmo pasou coa prestación por paternidade (cadro 12.22a). O cadro 12.2b recolle a prestación por nacemento e coidado de menor, que entrou en vigor o 1 de abril de 2019, polo que o número e importe corresponden ao período de abril a decembro deste ano.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Cadro 12.21

	Número de prestación												Importe das prestacións					
	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2014	2015	2016	2017	2018	2019
	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	total	% percibidas pa ⁽¹⁾	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €	miles de €
A Coruña	6.153	2,44	6.237	3	6.384	2,65	5.973	1,84	5.513	2,61	1.316	2,36	32.523	33.343	33.763	32.952	30.767	7.080
Lugo	1.499	1,93	1.596	2	1.521	2,37	1.508	2,11	1.496	1,27	323	1,55	7.414	7.810	7.405	7.419	7.680	1.673
Ourense	1.328	2,18	1.284	2	1.343	3,05	1.238	2,29	1.068	2,53	271	4,43	6.410	6.272	6.430	6.047	5.470	1.273
Pontevedra	5.299	1,83	5.325	2	5.274	2,22	5.166	1,79	4.712	2,06	1.343	2,57	26.146	26.412	26.113	25.695	23.974	5.874
Galicia	14.278	2,14	14.442	2	14.522	2,50	14.159	3,38	12.502	2,30	3.193	2,54	72.493	73.838	73.710	72.103	67.790	15.900
España	281.151	1,75	278.389	2	278.509	2,04	272.821	1,68	247.975	1,91	65.386	1,82	1.585.346	1.579.656	1.560.661	1.519.134	1.475.868	357.759

(*) Datos ata marzo de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.
(1) Só pode disfrutarse de adopción ou acollimento.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.22a

	Número de prestacións									Importe das prestacións (miles de euros)									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	
	A Coruña	5.624	5.215	5.016	4.831	5.019	5.315	5.653	5.304	1.350	4.440,47	4.177,84	3.919,65	3.984,46	4.011,61	4.233,06	8.086,85	8.917,63	2.395,21
Lugo	1.143	1.099	1.135	1.139	1.231	1.195	1.488	1.576	394	800,28	819,01	796,84	820,06	910,19	833,48	1.771,06	2.150,83	578,46	
Ourense	1.121	1.038	1.067	1.018	1.049	1.121	1.148	1.079	273	800,49	767,13	761,17	760,79	750,97	802,28	1.412,59	1.668,59	450,73	
Pontevedra	4.773	4.304	4.142	4.168	4.120	4.188	4.683	4.286	1.131	3.660,24	3.328,36	3.222,87	3.243,99	3.181,89	3.265,88	6.610,56	7.102,61	2.109,29	
Galicia	12.661	11.656	11.360	11.156	11.419	11.819	12.972	12.245	3.148	9.701,48	9.092,34	8.700,53	8.809,30	8.854,66	9.124,69	17.881,06	19.839,66	5.533,68	
España	269.715	245.867	237.968	235.678	238.806	244.468	264.632	255.531	70.705	225.273,97	208.725,46	198.974,13	201.229,15	201.786,30	206.268,08	399.845,94	448.706,70	130.771,10	

(*) Datos desde abril de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Cadro 12.22b

	Número de prestacións						Importe das prestacións
	Primeiro proxenitor			Segundo proxenitor			miles de euros
	Total prestacións	Percibidas polo primeiro proxenitor	Opción a favor do segundo proxenitor	Total primeiro proxenitor	Total segundo proxenitor		
A Coruña	8.623	3.850	74	3.924	4.699	33.313	
Lugo	2.250	991	25	1.016	1.234	7.678	
Ourense	1.838	831	19	850	988	6.248	
Pontevedra	7.577	3.427	57	3.484	4.093	27.643	
Galicia	20.288	9.099	175	9.274	11.014	74.881	
España	421.672	182.436	2.825	185.261	236.411	1.678.339	

(1) Datos desde abril de 2019 pola entrada en vigor do RD 6/2019.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Prestación de nacemento e coidado do menor. 2020

	Número de prestacións			Importe das prestacións
	Total prestación	Primeiro proxenitor	Segundo proxenitor	
A Coruña	9.520	4.815	4.705	50.721.414
Lugo	2.482	1.238	1.244	11.955.211
Ourense	2.102	1.056	1.046	9.879.646
Pontevedra	8.354	4.232	4.122	41.789.016
Galicia	22.458	11.341	11.117	114.345.287
España	465.723	226.566	239.157	2.556.574.529

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.5.3. Prestacións familiares por filla/fillo a cargo

A prestación familiar por filla/fillo experimentou en 1991 unha importante transformación, pasando a ter un carácter universal. Co RDL 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizouse a contía das prestacións por fillas e fillos menores de 18 anos non discapacitados, e por menores con discapacidade nun grao igual ou superior ao 33%. Ademais, establécense dúas novas prestacións de pago único: nacemento do terceiro ou posterior fillo/a e a de parto múltiple.

No cadro 12.23 recóllese a media anual do número de persoas beneficiarias e causantes da prestación en 1993 e de 2004 a 2020. En 2020, hai en Galicia 44.978 familias con dereito a prestación, recollendo un importante descenso (4.114) respecto a 2019. Da análise provincial, infírese que é na provincia de Pontevedra onde existe maior número de familias beneficiarias (17.411).

Cadro 12.23

	1993	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	31.539	15.646	15.629	15.816	16.582	17.618	18.241	18.847	18.950	18.779	18.757	17.334
Lugo	14.588	5.481	5.376	5.301	5.567	5.762	5.909	6.159	6.191	6.145	6.123	5.572
Ourense	12.597	4.757	4.716	4.701	4.850	4.996	5.058	5.182	5.228	5.193	5.167	4.661
Pontevedra	32.697	15.618	15.747	15.981	17.167	18.437	18.970	19.821	19.884	19.365	19.045	17.411
Galicia	91.421	41.502	41.468	41.799	44.166	46.813	48.178	50.009	50.253	49.482	49.092	44.978
España	1.011.512	791.980	825.888	850.744	913.115	976.083	1.008.706	1.049.684	1.055.475	1.034.279	1.017.705	918.692

Elaboración propia.
Medias anuais.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

12.5.4. Prestacións por desemprego

A prestación por desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan as persoas que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego, ou ven reducida a súa xornada habitual. O desemprego pode ser total ou parcial. O primeiro caso é cando a persoa cesa na actividade que viña desenvolvendo, polo que xa non ten dereito ao seu salario. O segundo aparece cando ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, polo menos nunha terceira parte, coa redución proporcional do seu salario.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e outro asistencial. O primeiro proporciona unha prestación substitutiva das rendas salariais deixadas de percibir; a súa duración está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores. O segundo, é complementario do contributivo e permite garantir unha protección ás persoas en desemprego baixo certos requisitos: ter esgotado a prestación contributiva por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión etc.

Ademais das prestacións contributiva e asistencial, a partir de 2001 estableceuse, seguindo as directrices sobre o emprego da UE, a renda activa de inserción, que combina medidas activas con pasivas. Este programa persigue mellorar a capacidade de inserción profesional das persoas desempregadas de longa duración; para iso, asínase un compromiso de actividade coa persoa perceptora, incorporándoa a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica. A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do IPREM mensual.

No cadro 12.24 preséntanse os datos do número de persoas beneficiarias da prestacións por desemprego. A serie recolle un comportamento contracíclico, aumentando o número de persoas beneficiarias en situacións de crise e reducíndose cando mellora a economía. O número máximo acádase en 2020 (143.334), despois dun descenso continuado dende 2012, por motivo da pandemia da COVID-19, que supuxo un aumento importante do número de beneficiarios.

Cadro 12.24

Persoas beneficiarias da prestación por desemprego. Galicia/España. 1993/2010-2020

	1993	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	44.000	58.200	57.400	62.169	60.972	52.552	44.437	38.992	38.233	34.104	34.631	60.026
Lugo	12.900	14.800	14.600	16.601	16.637	14.235	11.907	10.721	10.796	9.477	9.159	14.238
Ourense	16.000	16.800	16.200	17.421	16.741	14.517	12.835	11.502	11.171	10.194	9.951	14.889
Pontevedra	39.700	59.900	58.700	62.449	61.124	53.479	45.389	40.126	39.624	35.308	34.442	54.181
Galicia	112.600	149.700	146.900	158.640	155.474	134.783	114.568	101.340	99.824	89.083	88.182	143.334
España	1.993.000	3.042.700	2.846.000	2.942.061	2.865.153	2.542.977	2.224.172	2.010.245	1.949.762	1.835.488	1.861.100	2.974.850

Datos en miles de persoas. De 1993 a 2011 redondeados en centos.
Fonte: Ministerio de Trabajo e Economía Social.

As 143.334 persoas beneficiarias das prestacións de desemprego en decembro de 2020 (cadro 12.25) supoñen o 4,8% do total español, practicamente a mesma ratio que en 2019 (4,7 %). O 63,3% perciben unha prestación contributiva (45,9% en 2019), o 32,2% unha asistencial (46,2% en 2019) e o 4,5% restante a renda activa de inserción (7,9% en 2019).

Pola súa banda, as 2.974.850 persoas beneficiarias en España en decembro de 2020 (1.113.750 máis que en 2019) distribúense nunha proporción do 65,4% que perciben a prestación contributiva, o 29,9% a asistencial e o 4,7% o programa de activación para o emprego.

Cadro 12.25

Prestación por desempleo. Persoas beneficiarias por tipo de prestación. Galicia/España. Decembro 2014-2020

	Prestacións contributivas							Subsidio						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	23.960	19.407	17.243	16.209	16.078	16.756	39.763	21.589	19.748	17.233	15.373	13.843	14.982	17.678
Lugo	6.222	4.992	4.526	4.238	4.089	4.163	8.564	5.983	5.499	4.924	4.449	3.973	4.296	4.973
Ourense	5.694	4.811	4.306	3.898	3.825	4.068	8.688	6.897	6.428	5.832	5.237	4.786	5.070	5.457
Pontevedra	21.261	17.482	15.305	14.501	14.511	15.474	33.697	24.378	22.282	19.789	17.084	15.092	16.365	18.079
Galicia	57.137	46.692	41.381	38.845	38.503	40.460	90.712	58.847	53.958	47.777	42.142	37.695	40.713	46.187
España⁽¹⁾	976.785	838.392	763.697	726.575	751.172	807.614	1.828.489	1.049.903	901.885	799.623	706.294	662.138	726.402	838.611
	Renta activa de Inserción							Total						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	4.964	4.796	4.236	3.858	3.276	2.892	2.585	50.513	44.437	38.992	35.896	33.680	34.631	60.026
Lugo	1.337	1.273	1.183	1.040	870	699	701	13.542	11.907	10.721	9.864	9.077	9.159	14.238
Ourense	1.442	1.429	1.259	1.150	941	813	744	14.033	12.835	11.502	10.458	9.707	9.951	14.889
Pontevedra	5.271	5.027	4.643	4.255	3.387	2.600	2.405	50.910	45.389	40.126	36.441	33.573	34.442	54.181
Galicia	13.014	12.524	11.321	10.303	8.474	7.004	6.435	128.998	114.568	101.340	92.650	86.037	88.182	143.334
España⁽¹⁾	265.098	249.470	225.879	199.614	166.082	140.973	128.923	2.417.742	2.224.172	2.010.245	1.862.400	1.804.668	1.861.100	2.974.850

(1) Inclúese renda agraria y subsidio eventuais agrarios.

Media anual.

Fonte: Servizo Público de Emprego Estatal. Ministerio de Trabajo e Economía Social.

12.6. Pensións de carácter non contributivo e asistencial

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias en función da idade ou do grao de incapacidade, e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo, pola realización de actividades profesionais.

Como foi indicado noutros informes, a Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de integrar as diferentes pensións non contributivas nun único nivel, a favor daquelas e daqueles cidadáns que se atopan en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos suficientes para a súa subsistencia. Porén, estas pensións non contributivas substitúen, aínda con maior contía, ás de velez e enfermidade do Fondo de Asistencia Social (FAS), e aos subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de integración social do discapacitado (LISMI).

Complementariamente, a Xunta de Galicia estableceu unha prestación, a renda de inserción social (RISGA), regulada actualmente pola Lei 10/2013, do 27 de novembro, de inclusión social de Galicia. O obxecto desta prestación é garantir un mínimo de subsistencia persoal a persoas entre 25 (nalgúns casos dende os 18) e os 65 anos. Este programa articúlase a través dun proxecto individualizado, mediante un conxunto de accións que posibiliten unha integración persoal, familiar, social e laboral. En Galicia, a maior parte das persoas beneficiarias (case un 70%) son mulleres.

As 252 persoas beneficiarias da LISMI en Galicia a decembro de 2020, representan o 2,3% dos 10.756 pensionistas españois. A maior parte das persoas beneficiarias do LISMI están na provincia de Pontevedra e A Coruña (38,5 % e 35,7 % do total).

Capítulo 12. Protección social

Cadro 12.26

Persoas beneficiarias das prestacións da LISMI⁽¹⁾. Por provincias.

Galicia/España. 2010-2020

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos						
2010	304	38	88	350	780	21.424
2011	264	29	74	299	666	18.281
2012	236	25	64	256	581	15.603
2013	193	21	54	224	492	13.364
2014	169	17	51	196	433	11.519
2015	139	13	37	162	351	9.855
2016	122	12	34	142	310	8.470
2017	101	11	28	127	267	7.286
2018	87	8	24	112	231	6.201
2019	77	7	18	93	195	5.334
2020	66	5	15	81	167	4.632
Subsidio axuda de terceira persoa						
2010	57	10	7	50	124	2.446
2011	52	8	5	41	106	1.997
2012	50	6	3	31	90	1.657
2013	39	6	2	24	71	1.379
2014	36	4	2	20	62	1.175
2015	30	4	2	17	53	1.001
2016	27	3	2	15	47	871
2017	22	2	2	14	40	744
2018	19	2	2	12	35	627
2019	18	2	1	10	31	544
2020	15	1	1	8	25	470
Subsidio de mobilidade e compensación por pagos de transporte						
2010	103	22	2	11	138	2.189
2011	96	19	2	10	127	1.887
2012	84	19	2	8	113	1.667
2013	76	17	2	5	100	1.554
2014	67	13	1	6	87	1.464
2015	49	13	1	5	68	1.384
2016	41	13	2	5	61	1.265
2017	37	11	2	2	52	1.134
2018	33	11	2	4	50	882
2019	31	11	1	3	46	896
2020	29	11	1	4	45	856
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica						
2010	143	47	242	247	679	12.259
2011	130	48	245	238	661	11.559
2012	121	44	121	199	485	10.874
2013	109	41	100	93	343	9.718
2014	96	37	74	61	268	8.739
2015	88	28	26	56	198	7.955
2016	4	28	22	32	86	7.661
2017	4	26	20	32	82	7.095
2018	4	18	18	27	67	6.364
2019	3	17	17	24	61	6.119
2020	1	17	17	17	52	5.532
Total						
2010	528	101	331	556	1.516	34.687
2011	475	90	322	500	1.387	30.673
2012	426	83	186	423	1.118	27.262
2013	366	74	155	292	887	23.865
2014	324	64	125	237	750	21.053
2015	272	53	63	203	591	18.626
2016	168	52	57	160	437	16.902
2017	143	47	50	144	384	15.097
2018	125	36	44	127	332	13.091
2019	112	34	36	107	289	12.043
2020	97	32	33	90	252	10.756

Elaboración propia.

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Os datos son relativos a 31 de decembro de cada ano.

Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

As pensións non contributivas poden obterse por estar en situación de invalidez-discapacidade igual ou superior ao 65%, ou en idade de xubilación. Ademais, é necesario cumprir con outros requisitos, como carecer de rendas ou ingresos suficientes.

En 2020 produciuse en Galicia un descenso de 671 pensionistas de pensións non contributivas (cadro 12.27). A partir de 1996, e como quedou reflectido en informes anteriores, o número de persoas beneficiarias de pensións non contributivas de invalidez supera ás de xubilación, aínda que nos últimos anos medraron máis as pensións por xubilación. En 2020, en Galicia, as pensións de invalidez reducíronse en 384, e as de xubilación fixérono en 287. Non obstante, estas, en número de 24.015, constitúen as maioritarias. Por provincias, a maior parte das persoas que perciben unha pensión non contributiva en 2020 son das provincias da Coruña e Pontevedra (14.431 e 13.648, respectivamente).

Cadro 12.27

Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2011-2020

	Invalidez											Xubilación											Total										
	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	1994	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	5.179	6.458	6.295	6.161	6.006	5.905	5.770	5.527	5.323	5.173	5.046	7.406	11.763	11.579	11.343	11.021	10.691	10.250	9.908	9.546	9.503	9.385	12.585	18.221	17.874	17.504	17.027	16.596	16.020	15.435	14.869	14.676	14.431
Lugo	1.406	1.870	1.831	1.755	1.739	1.720	1.645	1.632	1.591	1.522	1.437	3.541	3.486	3.342	3.279	3.218	3.150	3.077	3.026	3.025	2.954	2.843	5.411	5.317	5.097	5.018	4.938	4.870	4.722	4.658	4.616	4.476	
Ourense	2.909	2.446	2.397	2.346	2.275	2.205	2.141	2.091	2.031	1.953	1.882	2.312	4.087	4.012	3.926	3.818	3.736	3.669	3.554	3.508	3.481	3.404	5.221	6.533	6.409	6.272	6.093	5.941	5.810	5.645	5.539	5.434	5.286
Pontevedra	3.764	6.278	6.151	6.118	6.030	5.908	5.880	5.752	5.592	5.493	5.376	4.133	8.935	8.897	8.520	8.564	8.452	8.291	8.010	8.144	8.293	8.272	7.897	15.213	14.848	14.638	14.594	14.360	14.171	13.762	13.736	13.786	13.648
Galicia	13.258	17.052	16.674	16.380	16.050	15.738	15.511	15.015	14.578	14.210	13.826	15.288	28.326	27.774	27.131	26.682	26.097	25.360	24.549	24.224	24.302	24.015	28.546	45.378	44.448	43.511	42.732	41.835	40.871	39.564	38.802	38.512	37.841
España	114.487	194.712	194.876	195.478	196.934	199.518	199.761	199.120	194.757	191.113	188.670	154.486	254.295	251.549	250.815	253.702	254.029	254.741	256.187	257.023	261.044	261.325	268.973	449.006	446.425	446.292	450.636	453.547	454.502	455.307	451.780	452.157	449.995

Elaboración propia.
Medias anuais para 1994. O resto de datos con 31 de decembro.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

No cadro 12.28 figura o número de pensións non contributivas por CC.AA. para 1997/2007-2020. Galicia é sexta, despois de Andalucía, Canarias, Cataluña, Comunidade Valenciana, Madrid. As 38.230 persoas perceptoras de pensións non contributivas en 2020 representan o 8,5% do total estatal, moi por riba de CC.AA. con moito maior número de habitantes que Galicia, como pode ser o caso de Madrid.

Cadro 12.28

Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2010-2020

	Total núm. pensionistas											
	1997	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	94.445	104.104	102.924	101.768	101.707	102.447	102.025	101.669	101.173	97.847	96.210	95.365
Aragón	12.123	8.093	7.923	7.762	7.701	7.631	7.546	7.515	7.402	7.366	7.294	7.275
Asturias	10.618	9.813	9.729	8.565	9.489	9.300	9.184	9.138	9.038	8.630	8.619	8.599
Baleares	7.270	7.621	7.638	7.590	7.509	7.647	7.802	7.929	7.938	7.882	7.861	7.865
Canarias	34.188	42.258	42.160	42.603	42.714	43.005	43.712	43.869	43.704	43.246	43.216	43.135
Cantabria	5.616	6.163	6.181	6.309	6.424	6.609	6.720	6.896	7.010	7.125	7.093	7.061
Castela-A Mancha	21.281	21.039	20.798	20.375	20.174	19.902	19.682	19.497	19.645	21.770	21.651	19.158
Castela e León	27.457	23.150	22.740	22.424	22.386	22.276	22.128	22.051	21.966	19.382	19.427	21.402
Cataluña	49.581	56.194	55.905	56.012	55.659	56.527	57.884	58.400	58.854	59.676	60.603	60.871
C. Valenciana	37.248	46.723	46.656	46.332	46.400	46.952	47.629	48.394	48.921	48.843	48.911	48.907
Estremadura	1.343	15.239	14.868	14.446	14.202	14.282	14.115	13.959	13.575	13.119	12.970	12.758
Galicia	46.508	47.275	45.930	44.878	43.925	43.146	42.247	41.277	40.098	38.802	38.511	38.230
Madrid	30.512	32.891	32.846	33.599	34.645	35.722	37.315	38.415	39.989	41.722	42.660	42.407
Murcia	11.798	14.096	13.957	13.923	14.175	14.503	14.670	14.954	15.128	15.337	15.481	15.437
Navarra	3.449	2.711	2.687	2.653	2.635	2.616	2.625	2.686	2.678	2.651	1.734	2.733
Pais Vasco	10.692	9.949	10.107	10.230	10.449	10.772	10.991	11.298	11.586	11.846	12.093	12.135
A Rioxa	2.415	1.781	1.763	1.732	1.772	1.807	1.829	1.865	1.893	1.940	1.975	1.966
Ceuta	1.560	1.705	1.702	1.727	1.778	1.756	1.913	1.877	1.882	2.039	2.104	2.621
Melilla	2.400	2.490	2.492	2.498	2.548	2.731	2.711	2.815	2.824	2.657	2.664	2.070
España	410.504	453.295	449.006	445.426	446.292	449.631	452.728	454.504	455.304	451.780	452.157	449.995

Elaboración propia.
Media anual.
Fonte: Ministerio de Inclusión, Seguridade Social e Migracións.

Capítulo 12. Protección social

O cadro 12.29 mostra que o número de persoas beneficiarias do RISGA en Galicia redúcese en 2020 respecto a 2019 (763 menos), despois dos fortes incrementos de 2012 e 2013, acadando a 31 de decembro de 2019 as 9.020 persoas, case 1,8 veces que o resultado en 2010. Hai que destacar o elevado número de persoas beneficiarias na provincia de Pontevedra (4.527) e A Coruña (2.459), mentres que as de Lugo (1.099) e Ourense (935), constitúen as de inferior colectivo.

Cadro 12.29

Persoas beneficiarias da renda de inclusión social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1996-2020

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2006	2007
A Coruña	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904	1.844	1.844	1.769	1.769	1.700
Lugo	306	364	427	453	426	453	477	540	464	464	427	427	403
Ourense	438	387	347	382	421	447	529	543	559	559	635	635	600
Pontevedra	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515	1.306	1.306	1.334	1.334	1.399
Galicia	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.502	4.173	4.173	4.165	4.165	4.102
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	1.717	1.654	1.528	1.500	1.638	2.532	2.345	2.808	3.090	2.948	3.017	2.932	2.459
Lugo	405	492	468	500	725	990	1.169	1.226	1.335	1.294	1.297	1.294	1.099
Ourense	658	730	779	835	1.079	1.361	1.445	1.278	1.448	1.295	1.174	1.082	935
Pontevedra	1.570	1.920	2.213	2.285	3.276	4.417	4.205	4.401	4.888	4.834	4.675	4.475	4.527
Galicia	4.350	4.796	4.988	5.120	6.718	9.300	9.164	9.713	10.761	10.371	10.163	9.783	9.020

Elaboración propia.
Datos a 31 de decembro.
Fonte: Xunta de Galicia.

O cadro 12.30 figura o importe medio da prestación do RISGA en cada unha das provincias galegas para 2014-2020. A contía maior sempre corresponde as provincias de Pontevedra e A Coruña. O RISGA supón un desembolso de 53,4 millóns de euros en 2020, dos que o 46,8% (25 millóns) corresponde a provincia de Pontevedra.

Cadro 12.30

Importe medio e total pagos RISGA. 2014-2020

	Importe medio mensual ⁽¹⁾						Total neto							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A Coruña	448,97	441,64	446,58	451,73	446,62	443,08	423,34	12.236.151	14.569.902	16.770.507	17.296.654	17.151.711	16.505.566	15.642.945
Lugo	446,75	444,09	441,56	445,71	442,87	437,00	411,06	4.784.688	5.994.371	7.005.188	7.310.056	6.919.033	6.909.719	6.746.063
Ourense	454,97	438,04	438,02	446,42	443,97	447,37	436,08	6.529.649	7.280.262	7.582.359	7.792.707	6.698.155	6.194.138	6.038.462
Pontevedra	420,17	417,65	422,93	429,12	432,11	436,68	423,69	20.499.662	22.368.646	24.896.143	26.360.007	24.927.313	24.251.382	25.010.473
Galicia	462,01	430,61	434,07	439,78	439,16	439,82	423,34	44.050.150	50.213.181	56.254.197	58.759.425	55.696.213	53.860.805	53.437.943

Elaboración propia.
(1) Importe medio por beneficiario. Datos de decembro de cada ano.
Fonte: Xunta de Galicia.

O cadro 12.31 inclúe o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS (ata 2013), as non contributivas da Seguridade Social e as do RISGA.

Como xa se indicou, as do FAS extinguíronse en 2014; as pensións do LISMI vanse reducindo notablemente. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente, representando en 2020 o 80,3% do conxunto das asistenciais (47.113). As prestacións da RISGA (9.020) representan, en 2020, un 19,1% do total. A maior parte das persoas beneficiarias dunha prestación de carácter asistencial, residen nas provincias de Pontevedra (18.265) e A Coruña (16.987).

Cadro 12.31

**Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial.
Por provincias. 2010-2020**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI					
2010	528	101	331	556	1.516
2011	475	90	322	500	1.387
2012	426	83	186	423	1.118
2013	366	74	155	292	887
2014	324	64	125	237	750
2015	272	53	63	203	591
2016	168	52	57	160	437
2017	143	47	50	144	384
2018	125	36	44	127	332
2019	112	34	36	107	289
2020	97	32	33	90	252
Asistenciais⁽¹⁾					
2010	6	7	12	11	36
2011	4	6	10	9	29
2012	3	3	6	7	19
2013	1	3	2	6	12
Non contributivas da Seguridade Social					
2010	18.751	5.505	6.702	15.553	46.511
2011	18.221	5.411	6.533	15.213	45.378
2012	17.874	5.317	6.409	14.848	44.448
2013	17.504	5.097	6.272	14.638	43.511
2014	17.027	5.018	6.093	14.594	42.732
2015	16.645	4.938	5.941	14.360	41.884
2016	16.020	4.870	5.810	14.171	40.871
2017	15.435	4.722	5.645	13.762	39.564
2018	14.869	4.658	5.539	13.736	38.802
2019	14.676	4.616	5.434	13.786	38.512
2020	14.431	4.476	5.286	13.648	37.841
RISGA					
2010	1.523	468	779	2.213	4.983
2011	1.474	559	930	2.453	5.416
2012	1.638	725	1.079	3.276	6.718
2013	2.532	990	1.361	4.417	9.300
2014	2.354	1.169	1.445	4.207	9.175
2015	2.808	1.226	1.278	4.401	9.713
2016	3.090	1.335	1.448	4.888	10.761
2017	2.948	1.294	1.295	4.834	10.371
2018	3.017	1.297	1.174	4.675	10.163
2019	2.932	1.294	1.082	4.475	9.783
2020	2.459	1.099	935	4.527	9.020
Total					
2010	20.808	6.081	7.824	18.333	53.046
2011	20.174	6.066	7.795	18.175	52.210
2012	19.941	6.128	7.680	18.554	52.303
2013	20.403	6.164	7.790	19.353	53.710
2014	19.705	6.251	7.663	19.038	52.657
2015	19.725	6.217	7.282	18.964	52.188
2016	19.278	6.257	7.315	19.219	52.069
2017	18.526	6.063	6.990	18.740	50.319
2018	18.011	5.991	6.757	18.538	49.297
2019	17.720	5.944	6.552	18.368	48.584
2020	16.987	5.607	6.254	18.265	47.113

Elaboración propia.

(1) A partir de 2014 xa non hai beneficiarios.

Datos a 31 de decembro de cada ano. O total inclúe a suma das categorías indicadas (LISMI, Asistenciais, Non contributivas da SS e RISGA)

Fonte: Xunta de Galicia e Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

12.7. Dependencia

A Lei de autonomía persoal e atención as persoas en situación de dependencia reconece a partir de 2007 o dereito ás persoas que non poidan valerse por si mesmas para que sexan atendidas polo Estado e as CC.AA. Trátase de garantir unha serie de prestacións económicas (vinculadas ao servizo, para coidados no ámbito familiar e para asistencia persoal) e en especie (servizos de prevención das situacións de dependencia e os de promoción da autonomía persoal, teleasistencia, axuda a domicilio, coidados persoais, servizo de centro de día e de noite e servizo de atención residencial). As situacións de dependencia fíxanse en tres grados: moderada, severa e gran dependencia.

As contías das prestacións económicas fíxanse polo Consello Territorial de Servizos Sociais e do Sistema para a Autonomía e Atención á Dependencia (SAAD), tendo en conta a capacidade económica da persoa beneficiaria a efectos de determinar a contía individual das prestacións económicas.

No cadro 12.32 contéplase por CC.AA. o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación por cada un dos seus tipos, xunto á ratio de número de prestacións por persoa. As prestacións por coidados familiares constitúen no conxunto do Estado as prestacións máis numerosas, a 31 de decembro de 2020, o 31,5% (450.517). En Galicia esta prestación (14.212) supón o 19,3% das prestacións, e a axuda a domicilio é a quinta por número de persoas beneficiarias (23.485), que representan o 31,9%. Segue en importancia en Galicia as de atención residencial (7.941), que constitúen o 10,8%.

Cadro 12.32

Persoas beneficiarias e prestacións do sistema de dependencia a 31-12-2020

	Beneficiarios/as con dereito a prestación	Prev.dep. e Prom. a. persoal	Teleasistencia	Axuda a domicilio	Centros de día/noite	Atención residencial	P.e. vinculada ao servizo	P.e. coidados familiares	P.e. asistencia persoal	Total	Ratio prest.por beneficiario/a
Andalucía	285.089	1.370	93.458	101.049	12.696	24.172	4.309	73.357	13	310.424	1,36
Aragón	36.344	3.644	2.922	4.144	1.567	3.466	5.439	16.131	0	37.313	1,18
Asturias	27.263	6.582	1.710	5.210	2.283	3.117	2.706	9.319	4	30.931	1,28
Baleares	25.528	5.180	8.737	1.233	1.532	2.435	984	16.828	0	36.929	1,60
Canarias	33.152	367	1.051	27	4.761	3.834	6.900	9.684	0	26.624	1,06
Cantabria	21.022	6.388	2.528	1.334	1.818	4.763	0	9.305	0	26.136	1,53
Castela e León	105.708	13.056	14.744	23.508	7.828	8.186	43.884	28.740	1.364	141.310	1,34
Castela-A Mancha	64.772	7.258	15.378	16.120	2.863	10.724	7.998	13.526	22	73.889	1,23
Cataluña	230.320	532	21.034	31.556	12.078	31.871	15.921	80.418	76	193.486	1,23
C. Valenciana	115.485	892	5.049	1.914	7.089	11.429	17.883	65.566	35	109.857	1,08
Estremadura	34.750	1.196	1.778	963	2.041	3.921	15.297	6.521	0	31.717	1,09
Galicia	67.467	4.998	6.032	23.485	7.169	7.941	9.782	14.212	111	73.730	1,18
Madrid	161.936	3.388	48.866	30.410	13.033	20.268	17.380	36.477	88	169.910	1,27
Murcia	40.012	3.845	6.496	1.076	3.751	4.485	1.716	22.672	4	44.045	1,25
Navarra	14.462	1.022	2.039	848	192	1.941	2.169	9.035	22	17.268	1,26
País Vasco	79.315	540	19.885	6.216	6.737	12.165	1.271	35.689	6.245	88.748	1,35
A Ríoxa	10.806	760	2.330	3.193	960	1.519	899	1.552	0	11.213	1,47
Ceuta e Melilla	3.042	393	607	916	67	200	9	1.485	0	3.677	1,31
España	1.356.473	61.411	254.644	253.202	88.465	156.437	154.547	450.517	7.984	1.427.207	1,27

Fonte: Inerserso.

No cadro 12.33 figura o número de persoas beneficiarias con dereito a prestación en relación coa poboación por CC.AA. e a nivel estatal. Galicia está en 2020 a 37 centésimas por baixo da media estatal, cun número a 31 de decembro de 2020 de 67.467 perceptores, 5.831 máis que o ano anterior.

Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia 2020

Quadro 12.33

Personas beneficiarias con prestación del sistema de dependencia en relación coa poboación. Por comunidades autónomas. 2014-2020

	Poboación*							Beneficiarios/as con derecho a prestación**					% persoas beneficiarias/poboación								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andalucía	8.402.305	8.399.043	8.388.107	8.379.820	8.384.408	8.414.240	8.478.084	163.348	179.239	183.962	196.730	212.243	220.375	285.089	1,94	2,13	2,19	2,35	2,53	2,62	3,36
Aragón	1.325.385	1.317.847	1.308.563	1.308.750	1.308.728	1.319.291	1.330.333	17.076	17.828	21.038	25.617	29.146	32.952	36.344	1,29	1,35	1,61	1,96	2,23	2,50	2,73
Asturias	1.061.756	1.051.229	1.042.608	1.034.960	1.028.244	1.022.800	1.018.899	15.354	17.524	20.034	21.242	22.049	21.083	27.263	1,45	1,67	1,92	2,05	2,14	2,06	2,68
Baleares	1.103.442	1.104.479	1.107.220	1.115.999	1.128.908	1.149.460	1.210.725	11.483	11.630	14.587	16.761	17.328	20.674	25.528	1,04	1,05	1,32	1,50	1,53	1,80	2,11
Canarias	2.104.815	2.100.306	2.101.924	2.108.121	2.127.885	2.153.389	2.236.992	23.196	13.885	16.852	19.417	21.638	23.390	33.152	1,10	0,66	0,80	0,92	1,02	1,09	1,48
Cantabria	588.656	585.179	582.206	580.295	580.229	581.078	582.388	13.774	13.945	13.370	15.283	15.734	17.179	21.022	2,34	2,38	2,30	2,63	2,71	2,96	3,61
Castela e León	2.494.790	2.472.052	2.447.519	2.425.801	2.409.164	2.399.548	2.401.307	62.047	73.546	85.301	88.709	93.374	104.776	105.708	2,49	2,98	3,49	3,66	3,88	4,37	4,40
Castela-A Mancha	2.078.611	2.059.191	2.041.631	2.031.479	2.026.807	2.032.863	2.045.554	36.322	36.796	41.338	51.473	57.838	62.182	64.772	1,75	1,79	2,02	2,53	2,85	3,06	3,17
Cataluña	7.518.903	7.508.106	7.522.596	7.555.830	7.600.065	7.675.217	7.652.348	125.821	126.450	126.668	141.058	155.037	163.730	230.320	1,67	1,68	1,68	1,87	2,04	2,13	3,01
C. Valenciana	5.004.844	4.980.689	4.959.968	4.941.509	4.963.703	5.003.769	5.029.341	41.809	43.239	51.564	61.488	74.354	88.242	115.485	0,84	0,87	1,04	1,24	1,50	1,76	2,30
Extremadura	1.099.632	1.092.997	1.087.778	1.079.920	1.072.863	1.067.710	1.061.979	21.897	22.242	24.435	25.582	28.199	28.237	34.750	1,97	2,03	2,25	2,37	2,72	2,64	3,27
Galicia	2.748.995	2.732.347	2.718.525	2.706.339	2.701.743	2.699.499	2.702.592	38.004	41.823	49.101	55.370	60.099	61.836	67.467	1,42	1,53	1,81	2,04	2,22	2,28	2,50
Madrid	6.454.440	6.436.996	6.466.996	6.507.184	6.578.079	6.663.394	6.747.068	90.038	101.304	108.517	117.758	141.699	143.622	161.936	1,38	1,57	1,68	1,81	2,15	2,16	2,40
Murcia	1.466.818	1.467.288	1.464.847	1.470.273	1.478.509	1.493.898	1.504.969	27.029	27.485	32.134	33.962	34.999	35.054	40.012	1,84	1,87	2,19	2,31	2,37	2,35	2,66
Navarra	640.790	640.476	640.647	643.234	647.554	654.214	656.509	8.454	9.038	9.754	12.284	13.668	13.801	14.462	1,32	1,41	1,52	1,91	2,11	2,11	2,20
País Vasco	2.188.985	2.189.257	2.189.534	2.194.158	2.199.088	2.207.776	2.189.138	41.049	51.044	56.449	62.070	65.017	67.062	79.315	1,88	2,33	2,58	2,83	2,96	3,04	3,62
A Róxa	319.002	317.053	315.794	315.381	315.675	316.798	315.931	6.320	6.743	7.592	7.396	8.100	8.282	10.806	1,98	2,13	2,40	2,35	2,57	2,61	3,42
Ceuta y Melilla	169.472	169.847	170.545	171.079	171.528	171.264	168.558	1.899	2.348	2.568	2.631	2.763	2.906	3.042	1,12	1,38	1,51	1,54	1,61	1,70	1,80
España	46.771.341	46.624.382	46.557.008	46.572.132	46.722.980	47.026.208	47.332.614	745.720	796.109	865.564	954.831	1.054.275	1.115.183	1.356.473	1,59	1,71	1,86	2,05	2,26	2,37	2,87

* Cifras INE de poboación a 1 de xaneiro.
 ** Persoas beneficiarias a 31 de decembro.
 Fonte: Insserso.